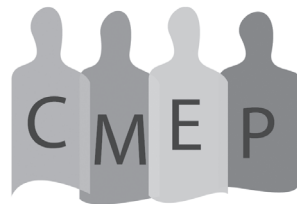

တၢ်ပၤဆၢရဲၢ်ကျဲၤပၤတၢ်တၢ်မၤ
လၢ်ထီၣ်အီၤအရဲၣ်အကျဲၤ

တၢ်ကျဲၤယုၣ်တၢ်မၤစၢၤ

ကလၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံးတံၢ်

COMMUNITY
MANAGEMENT
EXTENSION
PROGRAM

FUNDED BY DBC/NBC/OSI

တၢ်ကွဲးယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢ

ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤအီၤလၢ

NATIONAL HEALTH AND EDUCATION COMMITTEE
56/1 Kradanga Road
Chiang Puak
50300
Chiang Mai
Thailand.

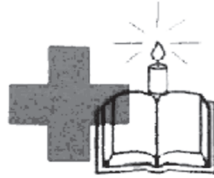
လၢမ့ၤ ၂၀၀၅

ဘၣ်တၢ်ကျိးထံအီၤလၢ စီၤရွဲၣ်ယၢဟဲ

ဘၣ်တၢ်ဒဲးကံၣ်ဒဲးဝုၤလီၤလၢ စီၤလီၤလးထူ

Copyright © National Health and Education Committee

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of National Health and Education Committee.

Acknowledgement

In publishing of training modules of the Community Management Extension Program (CMEP), the National Health and Education Committee (NHEC) would like to express our heartfelt thanks to many individuals for their help in translating, editing and designing the CMEP modules.

The NHEC also greatly appreciated our financial sponsors, the Danish Burma Committee/ the Labour Movement's International Forum(DBC/AIF), The Norwegian Burma Committee (NBC) and Open Society (OSI) for their generous and continued support.

National Health and Education Committee (NHEC)
P.O. Box 178
Chiang Mai University,
Chiang Mai 50202
Thailand.

E-mail: nhechq@nhecburma.org
www.nhecburma.org
Tel/Fax: + 66 53 357083

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ

အခိၣ်တီ	ကဘံးပၤ
၁) တၢ်ကွဲးယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢ	၃
၂) တၢ်ယုထၢပၢ်ဖျိၣ်န့ၢ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကကွဲးယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢ	၇
၃) ပကွဲးယုတၢ်မၤစၢအခါန့ၢ်တၢ်ချဲၣ်တၢ်ကျဲၤမနုၤတဖၣ်	၁၈
၄) လိာ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအက့ၢ်အစီ	၃၀

တၢ်ပၤဆၢ ချဲၣ်ကျဲၤ ပှၤ တၢ်အတၢ်မၤ လဲၣ်ထီၣ် အီၤ အချဲၣ် အကျဲၣ်တၢ်သိၣ်လိ

တၢ်ကွဲးယုၣ်တၢ်မၤစၢ

J

တၢ်ယုၣ်ညါတၢ်လိာ်

တၢ်မၤလီၤ ၁

တၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ

တၢ်ကတိၤလၢညါ

တူၢ်လိာ်မ့ၢ်န့ၢ်လၢတၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ (Submission Writing). ပကကွၢ်ကွၢ်တၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ အကလုာ်ကလုာ်လၢပၤတၢ်တၢ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်သ့ဝဲဒီးပကတဲပုၤအပူၤကမ့ၢ်ဖိဒီးအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ပကကွၢ်န့ၢ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်မၤန့ၢ်တဖၣ်ပၤဝဲလၢတၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါတၢ်အပူၤဒီးတၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ တခါန့ၢ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလီၤန့ၢ်အတၢ်ပကတဲပုၤတၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤအဒိတခါလၢယုၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢကမၤဝဲပိာ်မ့ၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအလီၢ်လၢပၤတၢ်တၢ်ဖိတခါအပူၤအတၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤအံၤကယုၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့လၢကမ့ၢ်သဘျၢကရၢလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်န့ၢ်အဒိတကရၢ, BSA အပူၤဒီးလၢအပူၤန့ၢ်ကလုာ်ဒ့ၣ်ပိာ်မ့ၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်မၤစၢၤအချဲၣ်အကျဲၤအိၣ်ဝဲတခါန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ အကလုာ်တဖၣ်

တၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်သက့ၢ်ကညးန့ၢ်ကျိၣ်စ့မ့ၢ်တၢ်တူၢ်လိာ်ဘၣ်သးလၢကမၤဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါန့ၢ်လီၤ. တၢ်ယုၤန့ၢ်လၢထးခိၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤန့ၢ်တၢ်ကိးအီၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်သက့ၢ်ကညးန့ၢ်ကျိၣ်စ့မိၣ်ပျၢ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်ကတၢၢ်ကွဲးဆူပုၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တဖၣ်ဒ်ပစံးတၢ်အသိးပဒိၣ်အချၢ်စးတဖၣ်ကလုာ်အါကလုာ်အါဖူၣ်ဖျိၣ်ကရၢချၢ်စးတဖၣ် (အဒိ - ဘီၣ်မ့ၢ်စၢၤဖျိၣ်ကရၢယုၤရပၤစၢၤဖျိၣ်ကရၢ), ကရၢဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလီၤဆီၣ်ဒီးကမ့ၢ်သဘျီကရၢ (NGO) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကတၢၢ်လိာ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအစီၢ်န့ၣ်တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးအီၤလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုၤန့ၣ်အီၤလၢထးခိၣ်မ့ၢ်စၢၤလၢတၢ်ကွဲးမ့ၢ်စၢၤဆူပဒိၣ်ချၢ်စးမ့ၢ်တဖၣ်လီၤကဝီၤအရူၣ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကတၢၢ်လိာ်နတၢ်, ကရူၢ်မ့ၢ်တဖၣ်ကရၢကရိၣ်ဒီးလၢကလူၤယုၤန့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤ

တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤကိးကလုာ်ဒဲးအပူၤန့ၣ်ကပာ်ဝဲ, တၢ်ကတီၤလၢညါ, ပူၤကွံာ်တၢ်အိၣ်သးအစ့ၢ်အကျိၤ, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်, တၢ်ကွဲးဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်, အတၢ်ဘၣ်ဘျးပိာ်ထွဲတဖၣ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤမ့ၢ်လၢဝဲလၢကန့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်ထီၣ်ဘိာ်ယုာ်ဝဲကျိၣ်စ့လၢစီ (တၢ်လၢာ်ဘျီလၢစ့ၢ်) လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစီၢ်, မ့ၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအလံာ်ပတံၢ်န့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကတပာ်ဘၣ်.

တၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ပညိၣ်

အကါဒိၣ်ဝဲလၢနကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢလံာ်ပတံၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သိးကန့ၣ်ဘၣ်စ့လၢပုၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်အကရၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးကဒုးန့ၣ်ပုၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကြးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤလီၤ.

လံာ်ယုၤတၢ်မၤစၢၤအကမ့ၢ်တဖၣ်

လံာ်ယုၤတၢ်မၤစၢၤအကမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ် “ ပုၤဖးလံာ် ” ဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. အဒိပညိ “ပုၤဖးတၢ်ဖိ” န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကရၢကရိၣ်မ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကရၢကရိၣ်အပူၤလၢကကွံာ်ဝဲလံာ်တၢ်ယုၤန့ၣ်, ဒီးစံၣ်ညိၣ်ဆာတ်တၢ်ဘၣ်သးလံာ်တၢ်ယုၤအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အကါဒိၣ်တမံၤန့ၣ်လံာ်တၢ်ယုၤအံၤကဘၣ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးအပုၤဖးလံာ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ယုၤတၢ်မၤစၢၤအပူၤကမ့ၢ်ဖိ န့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲပဒိၣ်ဝဲကျိၣ်စ့တခါ, ဘီၣ်မ့ၢ်အါဘျီအကရၢတခါ, ဒိပနံၣ်တခါမ့ၢ်ပနံၣ်တၢ်ကကရၢတခါ, နီၣ်တၢ်စ့ၢ်ပာ်ကီၤတခါဒီးကမ့ၢ်သဘျီကရၢအစ့ၢ်အစၢၤလၢဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤစ့ၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကၢၤဒိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢနကယုသ့ၣ်ညါပၤဖဲလဲၣ်တဖုဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤဒဲလဲၣ်တကလုၢ်လၢနအဲၣ်ဒီး
မၤဒီးလၢနကယုမၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖုၣ်အလံာ်နဲၣ်ကျဲၣ်န့ၣ်လိာ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်အကၢၤဒိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢနကယုသ့ၣ်ညါမ့ၢ်မတၢ်ကစံၣ်
ညီၣ်ဆၢတဲာ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလံာ်ပတံတဖုၣ်န့ၣ်လီၤ.
မ့ၢ်ဝဲပဒိၣ်ကိတီၢ်တစၢသ့, ပဒိၣ်အခုအပၤတဖုၣ်
လၢအမၤတၢ်လၢပဒိၣ်အဝဲကျိမ့တမ့ၢ်ပဒိၣ်ခၢၣ်
စး, ပဒိၣ်ပၤမၤတၢ်ဖိတဖုၣ်အကမံးတံာ်ဒီးပၤတၢ်တၢ်
ခၢၣ်စးတဖုၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိတခါအထံကီၢ်
ခၢၣ်စးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်မတၢ်တစၢလၢအမၤလီၤဆီထီၣ်တၢ်ယုတၢ်မၤစၢၤ
လၢတၢ်ကကွဲးဝဲတဘျီလဲၣ်ဒီးတၢ်ယုတၢ်မၤစၢၤဖဲ
လဲၣ်တဘျီကန့ၢ်ဘၣ်လဲၣ်.

နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးလိာ်ကွဲးဒီးနကဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဘျီတဖုၣ်လီၤ. နသ့ၣ်ညါအစ့ၢ်အကျိၤဒီးတၢ်မနုၤအိၣ်ဆိၣ်လၢ
အလိာ်ခံဒံးအါ, နကန့ၢ်ဘၣ်အစီၢ်တၢ်မုၢ်လၢဒံးအါလီၤ.

တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ယုထီၣ်တခါအကမ့ၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကရၢကရိလၢကဟ့ၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအခွဲးလီၤ.
(ဒီးကတဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စ့ဘၣ်)

တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ အကျဲၤတဖုၣ်

တၢ်ယုန့ၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤဆူပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တဖုၣ်န့ၣ်ကဘၣ်လီၤလိာ်အသးဒီးပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တဖုၣ်အ
တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. အဒိ - တၢ်ကရၢကရိတနီၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢတနီၣ်, မ့တမ့ၢ်ခံနီၣ်တဝီအ
ယိအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါဆိဝဲလၢ, လၢခံတဝီန့ၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤဖဲလဲၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.
အယိအဝဲသ့ၣ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်ဆိပာ်ဝဲလၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်တီၢ်ဖဲလဲၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

ပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တဖုၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အကျိၣ်အစ့ၢ်အစ့ၢ်ဒဲဒဲဒီးအယုၣ်ထဲအံၤထဲန့ၣ်လၢကဟ့ၣ်မၤ
စၢၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖုၣ်အစီၢ်လီၤ. အယိပၤတၢ်တၢ်အတၢ်ကရၢကရိတဖုၣ်ကပြၢလိာ်အသးလၢကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်
မၤစၢၤအစီၢ်လီၤ.

အယိအကၢၤဒိၣ်ဝဲလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီးကွဲးယုၤန့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢအဘၣ်လိၣ်ဒီးအဝဲ
သ့ၣ်န့ၣ်လိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပၤဟ့ၣ်ဘျဲၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်ညီၣ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဆိဝဲပၤတၢ်တဖၣ်ကကွဲးယုၤ
ထီၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤမနုၤတဖၣ်ဒ်သိးဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်မၤအခါဆိကမိၣ်ယုၤဝဲကသ့အစီၣ်န့ၣ်
လီၤ.

ပၤဟ့ၣ်ဘျဲၣ်တၢ်တဖၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အဝီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ပၤနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ပိၣ်ထီၣ်အခဲလၢဒီးန့ၣ်
လိၣ်ပတံအဆၢကတီၢ်, ဆိကမိၣ်လိၣ်ပတံအစ့ၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲၣ်လၢကဟ့ၣ်တဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စ့န့ၣ်
လီၤ.

အဒိ - ပၤဟ့ၣ်ဘျဲၣ်တၢ်ကရၢတဖၣ်ကဟ့ၣ်ပၤနီၣ်ဝဲလၢကတူၢ်လိၣ်ပတံတုၤလါန့ၣ်ဘၣ်အကတၢ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်ကတဆိကမိၣ်လၢလိၣ်ပတံနီၣ်တဘျဲၣ်လၢခဲတနံၣ်အစီၣ်လၢဘၣ်.

ပၤဟ့ၣ်ဘျဲၣ်တၢ်ကရၢကလုၢ်ကလုၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဘျဲၣ်တၢ်အဝီၣ်လီၤဆိလိၣ်အသးလၢအဒီးသန့ထီၣ်
အသးလၢတၢ်စ့ၢ်အါမံၤန့ၣ်လီၤ. အကၢၤဒိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ဘျဲၣ်တၢ်အဝီၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဖိးမံၤဒီးအ
တၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤကျၢ်တံၢ်

လၢတၢ်မၤလိခိၣ်တီၤတခါအံၤပကွၢ်ထံတၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်တၢ်အကလုၢ်ကလုၢ်လၢပၤတၢ်တဖၣ်သ့ဝဲဒီးတဲး
စ့ၢ်ကိးအပၤကမ့ၢ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၂)

တၢ်ယုထၢပၤဖျိၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကကွဲးယု
န့ၣ်တၢ်မၤစၢ

တၢ်ကတိၤလၢညါ

တဘျီအံၤပကကွၢ်ကဒီးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ကဘၣ်မၤဝံၤအိၤဖဲလၢနကတဲၣ်ကတိၤထီၣ်နသးလၢနကပ
တံထီၣ်ယုန့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢအခါန့ၣ်လီၤ. ပကကွၢ်ကွၢ်မ့ၢ်ပကတဲၣ်ဖျါ, ခဲၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါကျဲအပ
တီၢ်တဖၣ်, ဟံယုဖဲလၢတၢ်ယုထၢပၤဖျိၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကကွဲးယုန့ၣ်တၢ်မၤစၢလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်
စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပၤဖးတၢ်ဖိလိၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်ပၤယုစ့ၢ်ကိးလီၤ. ပကကွၢ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်
အိၣ်ဖဲလဲၣ်ဝံၤထၢဖျိၣ်ယုဒီးကရဲၣ်ကျဲၤဒ်လဲၣ်ဒီးကယုန့ၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကမ့ၢ်, ပၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်လိၢ်ဘၣ်.

ကရၢလၢဟ့ၣ်မၤစၢကျိၣ်စ့တဖၣ်န့ၣ်လိၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ယုထီၣ်တၢ်မၤစၢအလံၢ်ပတံလၢအပၤဖျါထီၣ်တၢ်တီၢ်
ကျဲအံၤလိၢ်ဝဲသပျၢ်တၢ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢလံၢ်ပတံအပူၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ကဘၣ်တဲၣ်ဖျါဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲ
တခါအံၤပၤသးလၢကမၤမနုၤဒီးကမၤလၢပျဲတၢ်လိၢ်မနုၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မ န့ၣ်ပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢ ကျိၣ်စ့လဲၣ်

ပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တနီၤအသးအိၣ်လီၤဆိဒ်တၢ်လၢကဆိၣ်ထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲလၢကမၤစၢပၤကရၢတဖၣ်လၢ
အဝဲအတၢ်ကရၢကရိသးအိၣ်န့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

အဒိ - နမ့ၢ်ယုၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢတက့ၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၢ်ဒီးအကၢၤဒိၣ်လၢနကဘၣ်သ့ၣ်ညါပှၤဟ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ဖဲလဲၣ်တဖုအသးအိၣ်လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်က့ၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်အရဲၣ်အကျဲၤန့ၢ်လီၤ.

ပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်တဖၣ်န့ၢ်ညါန့ၢ်ပၤယၢ်ဝဲစ့လၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤလၢအကဟဲစိၣ်န့ၢ်တၢ်အစၢၤလၢပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်ဖိကရၢဘၣ်သးဝဲန့ၢ်လီၤ.

ပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်ကရၢန့ၢ်ပၤလီၤဝဲအတၢ်ဘျုးလၢကကဲတၢ်နဲၣ်ကျဲၤလၢကရၢအစိၣ်လၢတၢ်တိၣ်ကျဲၤဒ်လဲၣ်တကလုာ်န့ၢ်ဘၣ်လိာ်ဖိမံဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤ : တၢ်အရဲၣ်အကျဲၤဒီးတၢ်တိၣ်ကျဲၤ
တၢ်ကတိၤ “တၢ်အရဲၣ်အကျဲၤ” ဒီး “တၢ်တိၣ်ကျဲၤ” န့ၢ်ညါန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ယၢ်ဒိယၢ်ဒိဒီးအဒိပညိၣ်န့ၢ်အအါဒီးအစၢၤလီၤပလိာ်လိာ်သးလီၤ. လၢလံာ်တဘျုးအံၤအပူၤတခါတၢ်ကတိၤ “တၢ်အရဲၣ်အကျဲၤ” မ့ၢ်ဝဲတၢ်တဲဖျါဝဲတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဆိတဆိလၢအဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၤလၢပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. (ပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအရဲၣ်အကျဲၤ)

လၢတၢ်မၤလိဝဲအံၤအပူၤတၢ်ကတိၤ “တၢ်တိၣ်ကျဲၤ” န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဆိတဆိလၢပှၤတတၢ်ဟ့ၣ်ဖဲမၤဝဲန့ၢ်လီၤ. အကၢၤဒိၣ်ဝဲလၢနန့ၢ်ကပၢ်ထံဆးအိၤန့ၢ်လီၤ.

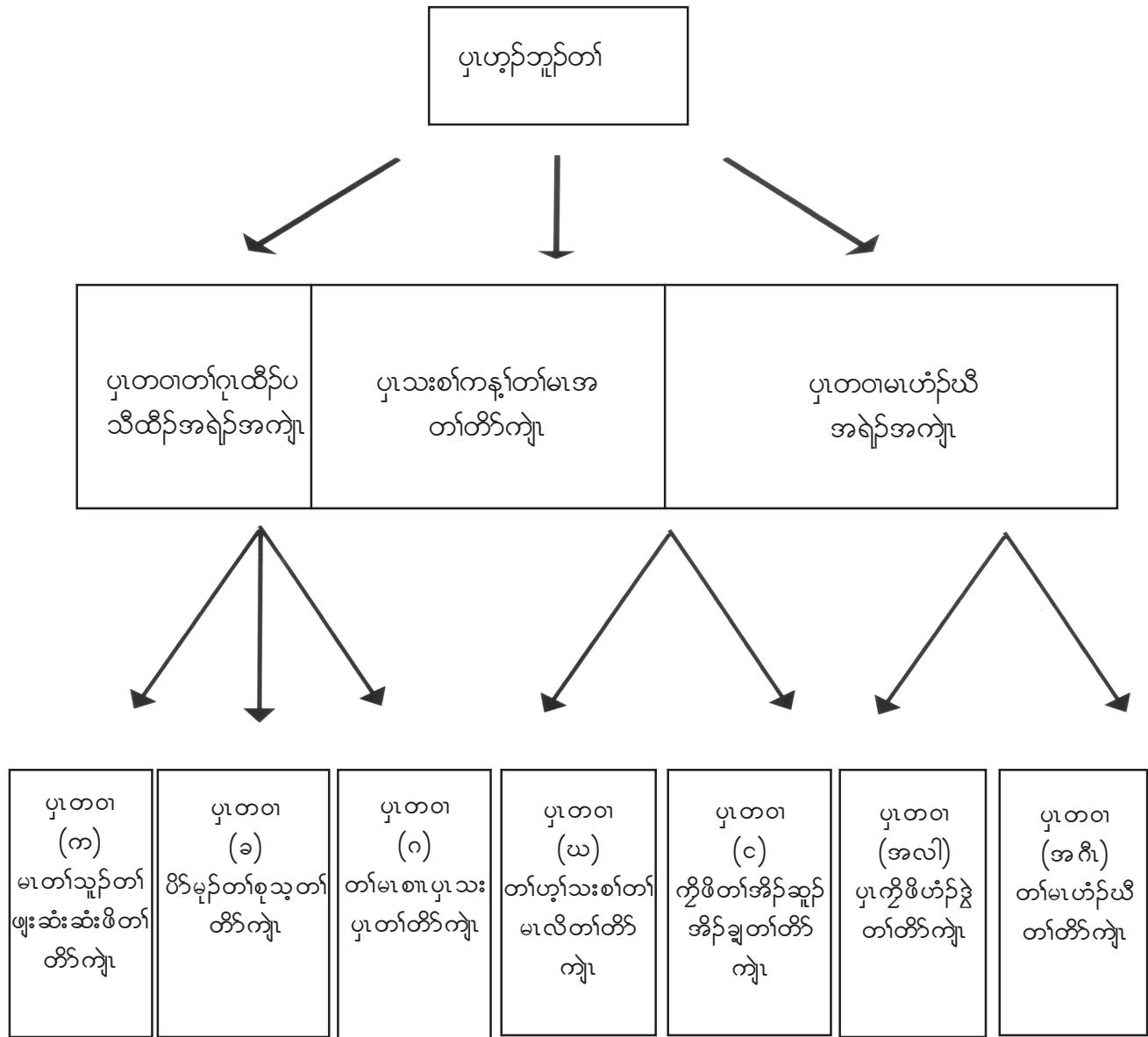
ပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်တဖၣ်န့ၢ်ကသးအိၣ်မၤစၢၤဒၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘျုးဒီးအတၢ်မၤအရဲၣ်အကျဲၤန့ၢ်လီၤ. ပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်တဖၣ်န့ၢ်ကဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်မၤအရဲၣ်အကျဲၤအကလုာ်ကလုာ်လၢတၢ်တိၣ်ကျဲၤအကလုာ်ကလုာ်န့ၢ်လီၤ.

အဒိ - ပှၤဟ့ၣ်ဘျုးဘျုးတၢ်တဖၣ်အတၢ်ပၤသးကအိၣ်လၢတၢ်စ့ၢ်သၢမံၤဒ်ပစံးတၢ်အသိး

- ပှၤတတၢ်အတၢ်ရၢထီၣ်ပသီထီၣ်အရဲၣ်အကျဲၤ
- ပှၤသးစၢ်ကန့ၢ်တၢ်မၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤအရဲၣ်အကျဲၤ
- ပှၤတတၢ်မၤဟံၣ်ယီၤအရဲၣ်အကျဲၤ

အဝဲကဟ့ၣ်မၤတၢ်, တၢ်တီၢ်ကျဲၤသၢခါအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤကိၣ်စုအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တဖၣ်န့ၣ်ညီၣ်န့ၣ်ကွဲးလီၤဝဲအတၢ်မၤအကျဲၤဒီးအကျဲၤတဆိတဆိလၢအဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အရဲၣ်အကျဲၤန့ၣ်လီၤ. လၢအတၢ်မၤကျဲၤတပတီၢ်တပတီၢ်န့ၣ်ပၤယုၣ်ဝဲတၢ်ဒ် -

- ကျဲၤပတီၢ်လၢတၢ်ပတီၢ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်
- တၢ်ဖံးတၢ်မၤကဲထီၣ်အနီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်မၤထွဲတၢ်န့ၣ်စ့ထဲလဲၣ်ဒီးကဲဘျးထဲလဲၣ်ဒီး
- တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်

တၢ်န့ၣ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်ပၤဖျါဝဲတၢ်အရဲၣ်အတၢ်ပညိၣ်ဒ်သီးကမၤလၢ်တၢ်တၢ်မၤအကလုာ်တဖၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအိၤသ့လၢတၢ်မၤအရဲၣ်အကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

အဒိ - NGO လၢတၢ်မၤစၢၤဖိသၣ်န့ၣ်အတၢ်န့ၣ်ကျဲၤကအိၣ်ဝဲလၢအတၢ်ပညိၣ်အကျိတခါကပၤဝဲ

- ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤမိၢ်လၢအဖိဆံးအိၣ်တဖၣ်, ကပၤယုာ်လၢတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲဖိသၣ်ဒ်သီး, ဖိသၣ်တဖၣ်ကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလၢအစ့ၤ

တၢ်မၤကလုာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤသ့တဖၣ်ကပၤဝဲဒ်

- တၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသၣ်အလီၢ်အကျဲ
- တံၣ်ဖိပီဖိမုၢ်ဆါဒိအတၢ်ကွၢ်ထွဲ
- တၢ်ကွၢ်ထွဲလၢကွၢ်ဆါကတီၢ်အချၢ

ပၤတၢ်တခါမုၢ်ပပတံထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသၣ်အလီၢ်တခါအစီၢ်ဆူ, တၢ်မၤစၢၤဖိသၣ်တၢ်မၤစၢၤကရၢဒ်တၢ်ပၤဖျါလၢထးအသီးန့ၣ်ကဘၣ်ပၤညိၣ်ပၤသးလၢအတၢ်ကွဲးယုာ်တၢ်မၤစၢၤအပူၤအတၢ်တီၢ်ကျဲၤန့ၣ်, ကဘၣ်တဲဖျါထီၣ်ဝဲသ့သ့ဘၣ်ဘၣ်ဒ်သီးပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်ကထံၣ်ဝဲတြၢၢ်ကလၢလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကြးဒီးကရၢအတၢ်မၤအရဲၣ်အကျဲၤအစ့ၤန့ၣ်လီၤ.

အကါဒိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢလံာ်တၢ်ယုာ်တၢ်မၤစၢၤအပူၤန့ၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤဝဲအံၤတၢ်ကမၤဝဲဒ်သီးအဝဲသ့ၣ်ပညိၣ်လၢကမၤဝဲသပျၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဒိ - ကလီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသၣ်အံၤကကဲတၢ်မၤစၢၤဒ်သီးမိၢ်တဖၣ်လဲၤဖိလဲၤမၤကသ့, တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကထၢဖျိၣ်ဒီးတၢ်ကပၤဖျါကျဲၤအိၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုာ်ထံသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ကကွဲးယုာ်တၢ်မၤစၢၤအစီၢ်, ကပၤယုာ်ဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်မိၢ်တဖၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသၣ်မုၢ်အိၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကမၤမနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်တဖၣ်အစီၢ်တၢ်လၢဘၣ်ပၤလၢညါတဖၣ်

တၢ်ဖိးတၢ်မၤအရဲၣ်အကျဲၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤန့ၣ်မုၢ်ဝဲနီၣ်ထီၣ်အကါဒိၣ်လၢပၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်သးလီၤဝဲ, ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဟဲလၢလီၢ်အစၢၤဘၣ်ထွဲပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်ဖိ, အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤန့ၣ်မုၢ်တၢ်အကါဒိၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

တၢ်န့ၣ်ညါပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်ဖိဖဲလဲၣ်တဖုသးအိၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤမၤန့ၣ်ဒီးကမၤလီၤဆီထီၣ်တၢ်ဖးဒိၣ်လၢနတၢ်
ကျဲးယုတၢ်မၤစၢၤကန့ၣ်တန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကျဲးယုတၢ်မၤစၢၤလၢအန့ၣ်တဖု

တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အရဲၣ်အကျဲၤအိၣ်မၤန့ၣ်စၢၤစၢၤ, တၢ်ကျဲးယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်, ကမ့ၢ်ဝဲဖဲတၢ်ကျဲးယုအံၤ

- ထီၣ်ဘးတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အနီၣ်ထီၣ်(တၢ်န့ၣ်ကျဲးဒီးတၢ်ပၤနီၣ်လၢညါ)
- တၢ်ပညိၣ်ဒီးအစၢၤထံထံဆးဆး
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢတၢ်မၤထွဲသ့
- ဖျါလၢကကဲထီၣ်လိၣ်ထီ
- မ့ၢ်တၢ်အဒိစၢၤတခါလၢပၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်အတၢ်လၢကဒုးန့ၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤလၢအကဲထီၣ်လိၣ်
ထီၣ်တခါ
- လီၤသ့ၣ်ပီၤသးဝးမ့ၢ်တဖုဒုးသ့ၣ်ဆူၣ်သးစၢၤပၤလၢအဘၣ်စံၣ်ညိၣ်ဆၢတၢ်တၢ်လၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤဝဲ
- တၢ်ကပၤဆၢကွၢ်ထွဲမ့ၢ်မ့ၢ်နီၣ်နီၣ်ဒီးကရၢလၢအယုတၢ်မၤစၢၤတဖု, ဘၣ်ယးကျိၣ်စ့စ့ဝီန့ၣ်န့ၣ်သ့

ကယုန့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲလဲၣ်

ဒ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢပၤကဟ့ၣ်မၤစၢၤန့ၣ်ကျိၣ်စ့အတၢ်, အကါဒိၣ်လၢနကယုန့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကဆိၣ်ထွဲန
တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢနယုန့ၣ်ကျိၣ်စ့အတၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဒိ - နမ့ၢ်ယုန့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤလၢတၢ်ကမၤစၢၤပၤသးပၤတဖုအတၢ်, နကဘၣ်ယုန့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲပၤ
သးပၤတဖုလၢပၤတၢ်အပူၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လံၤတၢ်မၤစၢၤထဲလဲၣ်, တၢ်မၤစၢၤပၤသးပၤတဖုအယိအဘျးမၤန့ၣ်က
အိၣ်လဲၣ်ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤအစၢၤအစၢၤလၢအဘၣ်ထွဲဖိမံလိၣ်သးတဖုန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်န့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢနမၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါဒီးလၢကဆဲးဆူၣ်ညါအတၢ်န့ၣ်န့ၣ်ကထံၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ
အကဲဘျးလၢလံၤယုတၢ်မၤစၢၤလၢညါန့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်မ့ၢ်ကယုၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအသီတခါဒီးတၢ်ကရၢကရိၤလၢအကွဲးယုၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤလီၤပလိၣ်ဒီးအတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်နဟံးန့ၣ်မၤလိၤအိၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.

တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤအစုၤအစၢၤဘၣ်ထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်လၢၣ်ဘျုးလၢၣ်စ့ၢ်တၢ်ကစံးကတိၤသကိးတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤလံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပှၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်မၤနီၣ်ဒီးတၢ်ယုၣ်ညါတၢ်လိၤတဖၣ်လၢတၢ်ကရၢကရိၤမၤတၢ်ဝဲစ့ၢ်ကိးအဘျုးကအိၣ်လၢတၢ်ကွဲးယုၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤတၢ်အစ့ၢ်အကျိၤတၢ်မၤနီၣ်န့ၣ်ကဘၣ်လီၣ်ဖျါထီၣ်ပှၤတၢ်အစ့ၢ်ပၢ်ယုၣ်ဒီးပှၤသးနံၣ်ကရၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဲၣ်တၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤအစုၤအစၢၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကွဲးယုၣ်ထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုၣ်ညါတၢ်လိၤန့ၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကစီၣ်ဘၣ်ထွဲပှၤကရၢတဖၣ်အတၢ်လိၤလၢတၢ်တမၤလၢပှၤအိၤဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်(မဲၤန့ၣ်ကျဲၤ)ပှၤမၤတၢ်ဖိဒီးကမံးတံၢ်ဖိတဖၣ်မၤစၢၤန့ၣ်လၢတၢ်ကွဲးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်, တၢ်ကမၤအိၤဒံးလဲၣ်, ဘၣ်မနုၤကဲဘျုးလၢပှၤတၢ်အစီၣ်, ကပၤဆၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤဒံးလဲၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ကလၢၣ်ဘျုးလၢၣ်စ့ၢ်ဒံးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်စံးကတိၤဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိလၢအကွဲးယုၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကရၢကရိၤအစီၣ်န့ၣ်, ကမ့ၢ်ပှၤလၢဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကဲဘျုးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ကရၢကရိၤတခါမ့ၢ်ပှၤတၢ်တခါကတဲၢ်ကတိၤထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအရဲၣ်အကျဲၤတခါဝံၤလံၤန့ၣ်နကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢလၢပှၤပှၤအတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ကဲဘျုးလၢတၢ်ကစီၣ်အစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကပၢ်ယုၣ်ဝဲ -

- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအမံၤ
- ကကဲဘျုးလၢမတၤအတၢ်
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်

- ဘၣ်မနုၤဘၣ်မၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤ
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤ(ကတုၤတၢ်ပညိၣ်ဒ်လဲၣ်)
- ပှၤလၢကမၤသကိးတၢ်(မတၢ်ကမၤတၢ်)
- အစၢလၢတၢ်မုၢ်လၢ်ဝဲ
- တၢ်ဖံးတၢ်မၤအနီၣ်ထီၣ်လၢကဒုးနဲၣ်တၢ်အစၢလၢတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတၢ်ပညိၣ်
- တၢ်ကပၤဆှၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအက့ၢ်အစီၤ.

တၢ်ယုထံသ့ၣ်ညါတၢ်လၢကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤအစီၤ

ဒ်သိးကသ့ၣ်ပၢ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအကကဲဘျးလၢတၢ်ကကွဲးယုတၢ်မၤစၢအစီၤ, တၢ်လီၤလၢထးလၢတၢ်ယၢထီၣ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဘၣ်လဲၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲနဖးလံာ်ဒီးကတီၢ်တၢ်ဒီးပှၤအခါအကါဒိၣ်လၢနကကွဲးလီၤတၢ်လၢအလီၤသူတဖၣ်မ့တမ့ၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်လၢအလီၤသူတခါလၢလၢပှၤတဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကအိၣ်ဝဲဒၣ်တနီၤနီၤလၢနကထံၣ်လၢတလိၣ်သူအါအါဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တုၤအဆၢကတီၢ်လၢနကွဲးပတံတၢ်တဘျီနကထံၣ်လၢအလီၤသူဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်ဖးက့ၢ်နတၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်ဒီးနဘၣ်ဆၢတၢ်တၢ်စ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လၢနကတုၤန့ၣ်လၢနတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

နကတသူကယဲၢ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤခဲလၢခဲဆ့ဘၣ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်တဒီနကဒုးဘၣ်ထွဲဒၣ်အိၤလၢနတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အကါဒိၣ်ဝဲလၢနကမၤနီၣ်မၤယါဖဲနဖးတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုထံသ့ၣ်ညါတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစီၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်တဖၣ်

နကထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ပှၤမၤတၢ်ဖိဒီးကမံးတံာ်ဖိဘၣ်ထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်, ဘၣ်မနုၤလိာ်ဝဲ, တၢ်ကမၤထွဲဒ်လဲၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်မုၢ်လၢလၢကန့ၢ်အစၢဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်ကတဲာ်ကတီၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢနသံကွၢ်ရူပၤမၤတၢ်ဖိဒီးကမံးတံာ်ဖိတဖၣ်ယုၣ်ဒီးပၤတၢ်တဖိတဖၣ်ဖဲလၢနဖးအဝဲသ့ၣ်အလံာ်တြီၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

နဘၣ်ကတဲာ်ကတီၤနတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးဒ်သီးနကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနသးလီၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကဘၣ်သ့ၣ်တၢ်သံကွၢ်လၢပၤကဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအံၤကယုၢ်ဒ်လဲၣ်, မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်သီးကဆိကမိၣ်တၢ်လၢကဟဲမၤအသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုၣ်ထံာ်န့ၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ဆီၣ်ထွဲ

နကဆိကမိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ကရၢကရိအၤတဖၣ်အဝဲဒၤဒီးပၤမၤတၢ်ဖိမ့တမ့ၢ်ကမံးတံာ်ဖိတဖၣ်မ့ၢ်အသ့ၣ်ညါတၢ်အစ့ၢ်အကျိၤလၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဲဘျးလၢနကွဲးထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံာ်ကအိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢနတၢ်ကရၢကရိ(တမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကရၢကရိ)ကြားမၤဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

မ့တမ့ၢ်တခါအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ယုၣ်အံၤ, ဒ်လဲၣ်မးကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤယုၣ်ဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်အစၢၤအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤတအိၣ်

နကဆၢတဲာ်သ့ၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤအိၣ်ပာ်လၢလံာ်တြီၣ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးယုၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢညါတဖၣ်ပာ်ယုၣ်ဒီးအတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်က့ၤဒီးတၢ်စဲးကျဲးရၢလီၤလံာ်တဖၣ်န့ၣ်ကလၢပုၤလံာ်န့ၣ်လီၤ. အၤတကပၤတခါနကထံာ်ဘၣ်လၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤကအိၣ်ဒ်တစဲးဖိ, မ့တမ့ၢ်နီတစဲးလၢနကကွဲးယုၣ်ထီၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

ရဲၣ်ကျဲၤလၢ်တၢ်မၤလၢတၢ်ကလိၤယုထံသ့ၣ်ညါအဂီၢ်

လၢနကရဲၣ်ကျဲၤလၢ်လၢနကလိၤယုထံသ့ၣ်ညါတၢ်အဂီၢ်, တၢ်အကါဒိၣ်ဝဲလၢနကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်စ့ၢ်လၢနကကွဲးတ့ၢ်န့ၣ်လၢနတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤတက့ၢ်. တၢ်စ့ၢ်တဖၣ်ကပၢ်ဝဲ -

- ပၤကရၢၢ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤပညိၣ်ဝဲ
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤကမၤတၢ်မနုၤ
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်
- တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤ
- ပၤတၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ကဲထီၣ်လိၢ်ထီၣ်အနီၣ်ထီၣ်
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤကမၤလၢပျဲၤတၢ်လိၢ်မနုၤတဖၣ်

တၢ်ကတိၢ်ကတိၤထီၣ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလိၢ်တခါဘၣ်တခါလၢနကွဲးလိၤဒီးတၢ်လိၢ်လၢနမၤန့ၢ်အိၤသ့အလိၢ်တဖၣ်နပၢ်ပနီၣ်လိၤမ့ၢ်ဝံၤလံၤဒီးနကဘၣ်လဲၤဆူတၢ်လိၢ်လၢနမၤန့ၢ်တၢ်အစ့ၢ်အကျိၤသ့ဝဲအလိၢ်န့ၣ်လိၤ.

တချးလၢနလဲၤဆူဝဲၤဒီးပၤမၤတၢ်ဖိမ့တမ့ၢ်ကမိးတံၢ်ဖိတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိအစၢၤတဖၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်နကဘၣ်ကတိၤပၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢနကလဲၤသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လိၤ.

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢဟ့ၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနသးလိၤတဖၣ်လၢနကကွဲးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်လိၤ. တၢ်သံကွၢ်လၢအတၢ်ကြးတဖိးမိးဒီးနတၢ်သးလိၤတဖၣ်န့ၣ်, သံကွၢ်အလိၢ်တအိၣ်ဘၣ်.

နသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢအတၢ်စံးဆၢဖးလဲၤဒ်အံၤသ့ဝဲ -

နဆိကမိၣ်တၢ်လိၢ်ဖဲအံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်မနုၤအိၣ်လဲၣ်.

မ့တမ့ၢ်တၢ်သံကွၢ်အိၣ်အံၤအံၤ _

တၢ်လိၢ်ဖဲအံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်အိၣ်လၢပျဲၤကစီဒီဒါ မ့ၢ်/တမ့ၢ်ဘၣ်.

ဒ်လဲၣ်စ့ၤစ့ၤနတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၤတၢ်ကျိၤလၢအလီၢ်သူၤလၢနကကွဲးယုတၢ်မၤစၢ န့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါနကြၢးသံကွၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်နဆၢတဲၣ်ကဘၣ်သ့လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ်န့ၣ်လၢတၢ်က ကွဲးတၢ်သံကွၢ်ဂ့ၤတခါအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလၢနဆၢလၢကတီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. မ့ၢ်ဒ်သိးပသုတသံကွၢ်ဘၣ် တၢ်သံကွၢ်လၢအတကြၢးသံကွၢ်ဘၣ်တဖၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သး

တုၤနကတဲၣ်ကတီၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢနအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်လံၤဒီးလီၢ်လၢနကလဲၤထံၣ်လိာ်ဝဲ, ဝဲၤဒးပှၤမၤတၢ် ဖိလၢအကြၢးထံၣ်လိာ်, ကမံးတံၢ်ဖိဒီးပှၤအစၢလၢနကထံၣ်လိာ်သံကွၢ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သိးဒီးတၢ်သံ ကွၢ်လၢနအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတၢ်

ပှၤတၢ်စံးဆၢဒီးပှၤအတၢ်ထံၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢနကကွဲးနီၣ်ဖဲလၢနထံၣ်လိာ်သံကွၢ်တၢ်အခါန့ၣ် လီၤ .

တၢ်ကွဲးနီၣ်န့ၣ်ကဟ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၤတၢ်ကျိၤလၢ နကရဲၣ်လီၤအိၤလၢနကကွဲးယုတၢ်မၤစၢဒီးလၢ ကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်သးလၢအမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ် လၢပှၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဒိ - နကယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်စ့ၤဘၣ်ထွဲနက ကွဲးယုတၢ်မၤစၢလၢကွဲးနီၣ်လီၤဝဲၤအတၢ်တီၢ် ကျဲၤလၢပှၤတတခါအဂီၢ်လီၤ. ပှၤလၢနထံၣ် လိာ်သံကွၢ်အကျိၤတစၢကကဲထီၣ်ဝဲသ့ၣ်သ့ၣ် လၢကွဲးနီၣ်လီၤဝဲၤအလီၢ်ခဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတ အိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်အစ့ၤလီၤ.

အဝဲသ့ၣ်ကယၢထီၣ်ဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်လၢ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢဖိသၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမ့ၢ်အိၣ်တမံၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ကပတုၢ်အိၣ်ကသံၣ်မ့ၢ်ဘီးသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. တၢ်စ့ၤတၢ်မံၤန့ၣ်မ့ၢ်, တၢ်စ့ၤအံၤမ့ၢ်ဝဲတီၢ်ဝဲကစီဒိ လၢကြၢးမၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအဂီၢ်လီၤန့ၣ်, နကဘၣ်မၤလီၤတံၢ်အိၤလီၤ. တၢ်စ့ၤခဲမံၤတမံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်

တၢ်ကျဲၤလၢကဲဘျးလၢပုၤတၢ်အတၢ်ကစီၤန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်လီၤက့ၤနတၢ်ကွဲးဘၣ်ထွဲပုၤတၢ်တဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ထီၣ်သတြီၤက့ၤအိၤဒီးတၢ်စ့ၢ်လၢကမၤန့ၣ်တက့ၢ်. အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်အကိၤဒိၣ်လၢတၢ်မၤဆူညါတပတီၢ်လၢအ မ့ၢ်တၢ်ခဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးကျၢ်တံၢ်

တၢ်မၤလိဒိၣ်တီၢ်ဝဲအံၤပကွၢ်ထံပတၢ်လီၤယုထံသ့ၣ်ညါတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢအလီၢ်ဝဲလၢတၢ်ကဘၣ်မၤဝံၤ အိၤလံ, ဖဲလၢပကကွဲးပတံယုကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤအခါန့ၣ်လီၤ. ကယုထံၣ်ထၢဖျိၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢ တၢ်ကကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအစီၢ်န့ၣ်ပၢ်လၢ်လံ, လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢပုၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်လီၢ်ဘၣ်ဝဲ န့ၣ်လၢပုၤတလၢပုၤလံန့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ်ပကွၢ်ယုတၢ်လီၢ်လၢပန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ဝဲဒီးတၢ်ကပၢ် ဖျိၣ်က့ၤအိၤအစ့ၢ်ဒီးမ့ၢ်ကခဲၣ်ကျဲၤလၢကယုထံသ့ၣ်ညါတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကကွဲးယုန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဒ်လဲၣ်အစ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၃.

ပကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအခါန့ၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
မနုၤတဖၣ်

တၢ်ကတိၤလၢညါ

တူၢ်လိၣ်မုၢ်န့ၣ်ဆူတၢ်မၤလိခိၣ်တီၢ် “တၢ်ကွဲးယုန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ” သၢပတီၢ်တပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီအံၤပကကွၢ်
န့ၣ်ကွၢ်ဆူအခါဖဲလၢပကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအခါန့ၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမနုၤတဖၣ်ပၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပကတဲဖျါထီၣ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်ဒ်လၢပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အလံၢ်န့ၣ်ကျဲၤအသိး
ဝံၤဒီးပကကွၢ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤလံၢ်ပတံၢ်အက့ၢ်အစၢၤဒီးတၢ်စ့ၢ်မနုၤတဖၣ်ပၣ်ဝဲအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံၢ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲယံၢ်ပတီၢ်လီၤ. -

- တၢ်ကတိၤလၢညါ(တၢ်စ့ၢ်လၢအပူၤကွံၣ်)
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်အကျိၤဒီးအတၢ်လိၣ်တဖၣ်
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအစၢၤ(အတၢ်ကဲဘျး)တဖၣ်ဒီး
- ကျိၣ်စ့တၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စ့ၢ်

ပကယုထံသ့ၣ်ညါကွၢ်သကိးတၢ်ကွဲးတၢ်ပညိၣ်အပတီၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်.

ပကကွၢ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢကဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကွဲးတၢ်ပညိၣ်ဖဲလဲၣ်တပတီၢ်အပူၤဒီးတၢ်ကြား
သူတၢ်ကတိၤဒဲလဲၣ်တကလုၢ်လၢတၢ်ကကွဲးတၢ်ကကွဲးယုတၢ်မၤစၢအဂီၢ်န့ၣ်တၢ်ကစံးကတိၤသကိးကိး
အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢလၢ်ပတံအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်

တၢ်အကါဒိၣ်အိၣ်ဝဲတခါလၢအမ့ၢ်, တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအတၢ်ပညိၣ်, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်ဒီးပှၤ
ဟ့ၣ်မၤစၢတၢ်တဖၣ်အတၢ်ခဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အစၢလၢကမၤန့ၢ်က့ၤဒီဖျိတၢ်ယုထီၣ်အံၤန့ၣ်
လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢအတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်ဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီးတၢ်ကွဲးယုအတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢအတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်, ဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢလၢကမၤထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤဒီး
တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်, ဒ်သိးကန့ၢ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်လၢကန့ၢ်ဘၣ်အခွဲးလၢတၢ်ကကွဲးယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အံးကွၢ်ထွဲဖိသၣ်တဖၣ်
အလီၢ်တခါဒီးတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, လၢကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အခွဲးအယၢ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တဖၣ်လၢနမ့ၢ်လၢနတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကန့ၢ်ဘျးမနုၤတဖၣ်န့ၣ်
လီၤ. တၢ်ကွၢ်ဖိတဖၣ်အံၤက့ၤဘၣ်ထွဲဘၣ်ဘျးက့ၤဒီးတၢ်လၢနကမၤလၢပဲၤက့ၤတၢ်လီၢ်တဖၣ်လၢနတၢ်တီၢ်
ကျဲၤကမၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပှၤဟ့ၣ်ဘျးတၢ်တဖၣ်အခဲၣ်အကျဲၤအတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အစၢလၢကမၤန့ၢ်က့ၤဝဲ, ဒီဖျိဟ့ၣ်မၤဘျးကျိၣ်
စ့ဆူပှၤတၢ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤဟ့ၣ်မၤဘျးတၢ်တနီၤအိၣ်ဒီးအတၢ်မၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်
လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢလၢကဟ့ၣ်မၤစၢ, ပိာ်မ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်, ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ
ကမၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့အတၢ်ဆီၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်မ့ၢ်လၢလၢကမၤလၢပဲၤပိာ်မ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်လီၢ်ဒီ
ဖျိလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

လၢပလံၣ်ဖိအံၤအပူၤပဆိကမိၣ်မ့ၢ်ဒီးကွၢ်, ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အခဲၣ်အကျဲၤဒီးအတၢ်ကရၢကရိတခါပကိး
လၢ BSA တက့ၢ်. ပှၤဟ့ၣ်ဘျီတၢ်အခဲၣ်အကျဲၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤပှၤကီၢ်ပယီၤပိၣ်မ့ၢ်အတၢ်တီၢ်
ကျဲၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤအတၢ်ခဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ကွၢ်ဖိတဒိမ့ၢ်ဝဲဒၣ် -

- ကပၢ်ဖျါထီၣ်ကျဲၤတဖၣ်လၢကလုၢ်ဒုၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ကသ့ကတီၤပၢ်ကီၤအတၢ်လုၢ်တၢ်လၢ်ဆဲး
တၢ်လၢတဖၣ်လၢပှၤခံတစၢ်အစီၤဒီးလၢကမၤစၢၤထီၣ်ကလုၢ်ဒုၣ်ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အစီၤန့ၣ်လီၤ.
- ကမၤကျဲၤထီၣ်ကလုၢ်ဒုၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီးကမၤစၢၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤ
သကိးတၢ်လၢပိၣ်မ့ၢ်အတၢ်ကရၢကရိကဒဲကဒဲတဖၣ်အကျိးဒီးကရၢအစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကလုၢ်ဒုၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအပတီၢ်ကစၢၤထီၣ်, ကအိၣ်ဒီးအကလုၢ်လၢကစံးကတီၤတၢ်
ဒိဖျိ, န့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲစၢၤထီၣ်ဒီးလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးလၢတၢ်မၤ
ထီထီၣ်ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အခွဲၤအယၢ်အစီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ကွၢ်ဖိမ့ၢ်လၢကန့ၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအခဲၣ်အကျဲၤတ
ခါဒီးပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ကွၢ်ဖိမ့ၢ်လၢကမၤစၢၤကလုၢ်ဒုၣ်ပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒီးလၢနတၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်တၢ်မၤ
စၢၤန့ၣ်, နဘၣ်တဲဖျါလၢနတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကမၤလၢပှၤန့ၣ်ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိအတၢ်ကွၢ်ဖိလၢလၢပှၤပှၤထံ
ထံဆးဆးန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢနတၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ကွၢ်ဖိ, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ကွၢ်ဖိဒီးပှၤ
ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိအတၢ်ခဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကါဒိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကွၢ်ဖိသၢခါအံၤဘၣ်ထွဲဘၣ်ဘျးလိာ်သးဖိမံလိာ်သးကဒဲကဒဲဒီးတၢ်ဝဲအံၤတၢ်ဘၣ်
ကွဲးအိၤထံထံဆးဆးလၢတၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စ့ၢ်အစၢၤလၢတၢ်န့ၣ်ကျဲၤအပူၤတဖၣ်

လၢပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အတၢ်ခဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ကွၢ်ဖိအပူၤန့ၣ်, တၢ်စ့ၢ်အစၢၤကပၢ်ယုၤသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

- ❖ ပှၤတကရူၢ်လီၤဆီဒၣ်တၢ် (အဒိ - နယုထာပှၤဒ်ပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤ, ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ, ပှၤတၢ်
မၤတအိၣ်တဖၣ်, ဖိဒံဖိသၣ်, ပှၤသးစၢ်ဒီးပှၤသ့ၣ်ကုသးပှၤတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.)
- ❖ လၢတၢ်မၤလီၤဆီဆီတခါခါ (အဒိ - တၢ်မၤစၢၤထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, တၢ်ကၢယၢ်တၢ်ဆဲး
တၢ်လၢ, တၢ်မၤစၢၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ခဲၣ်ကျဲၤကွၢ်ထွဲဖိသၣ်လၢကွီစံၣ်လီၤဝံၤ)

- ❖ **ကဖံးမၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်** (အဒိ - သူသရၣ်လၢအထီၣ်လံၣ်တၢ်မၤလိ, ပၤကွၢ်ထွဲဖိသၣ်လၢထီၣ်တၢ်မၤလိဝံးဒီးပၤလၢသးအိၣ်မၤကလိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ **တၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢလဲၤသးအဖၤမ့တမ့ၢ်အသီတခါ** ပၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အလံၣ်န့ၣ်ကျဲၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကပၣ်ဖျါဝဲလၢကဟ့ၣ်မၤစၢၤထဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢတၢ်မၤအိၣ်အဖၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအသီ, မ့တမ့ၢ်ခံၣ်ခါလၢန့ၣ်လီၤ. လၢလံၣ်န့ၣ်ကျဲၤအပူၤကတဲဘၣ်န့ၣ်စၢၤကီးလၢ, စ့မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်တၢ်သူအိၣ်သ့ဒၣ်လၢတၢ်မၤတခါခါဒ်ပစံးတၢ်အသိးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ **မုၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ပတုၢ်တုၢ်လိၣ်လံၣ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤ** တၢ်စ့ၢ်အစ့ၢ်အစၢၤဒ်ကရၢဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စ့အပတီၢ်တဆိတဆိဒီးတုၢ်လိၣ်ဒၣ်လံၣ်ကွဲးယုတုၢ်ဒၣ်မုၢ်န့ၣ်မတၢမတၢန့ၣ်လီၤ.
- ❖ **တၢ်ကဟ့ၣ်ဒၣ်တၢ်မၤစၢၤဆံးအါ** တၢ်စ့ၢ်အစ့ၢ်အစၢၤဒ်ပၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ကရၢန့ၣ်ကပၣ်ဖျါစ့ၢ်ကီးဝဲလၢဟ့ၣ်မၤစၢၤကသ့ဒၣ်အဖိခိၣ်ဆံးအါ, မ့တမ့ၢ်စ့ၢ်ဆံးအါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရိတနီၤန့ၣ်တချးလၢဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ယုအါထီၣ်စ့ဒ်သိးဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ကသ့န့ၣ်လီၤ.

လံၣ်န့ၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤ အဒိအတဲာ်

လၢပကူၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်အဒိအပူၤန့ၣ်ပၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်န့ၣ်တပၣ်ပနီၣ်ဝဲတၢ်ဖံးတၢ်မၤဘၣ်အယိကယံၢ်တၢ်လၢကကဲတၢ်မၤစၢၤလၢပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤအစီၢ်တခါစ့ၢ်တခါစ့ၢ်န့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စ့သ့ဝဲဒၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်မၤလိဝဲအဒိအတဲာ်န့ၣ်မုၢ်ဒၣ်ထဲကလုၢ်ဒုၣ်ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ်အစီၢ်လီၤ.

ပၤဟ့ၣ်ဘျဲၣ်တၢ်အတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤစ့ၢ်ကီးပၣ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ်လၢကလုၢ်ဒုၣ်ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ်အစီၢ်လီၤ. အယိသတးဒီးတၢ်ကွဲးယုထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဆူ BSA ကရၢန့ၣ်ဖိးမံလိၣ်သးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤကလုၢ်ဒုၣ်ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤအတၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံၣ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤ အက့ၢ်အစီၢ်

တၢ်အကါဒိၣ်တမံၤန့ၣ်နကဘၣ်ယုသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ကွဲးယုအက့ၢ်အစီၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢနတၢ်ယုတၢ်မၤစၢၤအလံၣ်ပတံၢ်န့ၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အက့ၢ်အစီၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး, ပၤဟ့ၣ်တၢ်တဖၣ်ကလိၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ, တၢ်ကွဲးယုပတီၢ်ကဘၣ်ပၣ်ယုဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယၢ်ပတီၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ -

- တၢ်ကတိၤလၢညါ(ခါပူၤကွံၣ်တၢ်အိၣ်သး)
- တၢ်တီၢ်ကျဲၤအဖီတၢ်တဖၣ်
- တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်
- တၢ်အစၢလၢကမၤန့ၢ်က့ၤ
- ကျိၣ်စ့တၢ်လၢၢ်ဘျဲၣ်လၢၢ်စ့ၤ

နမ့ၢ်ဘၣ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢတခါဒီး, နဘၣ်သ့ဝဲတၢ်ကွဲးကွၢ်စီၤဒ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ဝဲအဒိအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သံ ကွၢ်လၢလံာ်ဒိပူၤန့ၣ်ကတပိာ်ထွဲဒ်အပတီၢ်လၢထးတဖၣ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ယုထီၣ်ဝဲန့ၣ်ကဘၣ်ထွဲဒ်တၢ်ဒီး, တၢ်ပတီၢ်ယၢ်ပတီၢ်လၢထးန့ၣ်လီၤ.

ပကသုကွၢ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအဒိ BSA ကရၢပၢ်ပနီၣ်ဝဲဝဲလၢတၢ်ကွဲးယုန့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢဘၣ်ထွဲက လုၢ်ဒုၣ်ပိာ်မုၢ်အတၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအကွီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အတၢ်ကွၢ်စီ

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢယၢ်ပတီၢ်န့ၣ်ကမၤလၢပှၤတၢ်ပညိၣ်တခါစ့ၢ်စ့ၢ်လီၤ. တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အတၢ်ပ ညိၣ်န့ၣ်, ကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်နဲၣ်ကျဲၤတခါလၢတၢ်စ့ၢ်မနုၤတဖၣ်ကပာ်ဒီးတၢ်ကကွဲးအိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအပတီၢ်တဖၣ်

တၢ်ကတိၤလၢညါ(တၢ်အိၣ်သးလၢခါပူၤကွံၣ်)

တၢ်ကွဲးအပတီၢ်ဝဲအံၤကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအကွၢ်အစီဘၣ်ထွဲတၢ်ယုန့ၣ်တၢ်မၤစၢအစ့ၢ်အကျိၤဒီး တၢ်ကရၢကရိလၢအယုတၢ်မၤစၢအကွၢ်အစီန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒ်သိးကဒုးန့ၣ်ပၢ်ပှၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအပူၤမနုၤတဖၣ်ကပာ်ဝဲလဲၣ်န့ၣ် လီၤ.

တၢ်အိၣ်သးလၢအပူၤကွၢ်န့ၣ်ကဒုးန့ၣ်ပၤပၤဖးတၢ်ဖိလၢတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအံၤဟဲလၢမတၢ်အအိၣ်, ပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိတခါလၢအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤဒီဖျါလၢမၤစၢတၢ်ဒီးမၤဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစၢတဖၣ်ခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တီၢ်ကျဲၤ အဖီတၢ်

အပတီၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်လၢကပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်မ့ၢ်လၢအဖီတၢ်လၢကတုၤဝဲဒီးဘၣ်မနုၤအကါဒိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကဟ့ၣ်မၤစၢကျိၣ်စ့အစ့ၢ်လီၤ. တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢတၢ်တဲဖျါဖဲအံၤန့ၣ်ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢလၢပၤကဟ့ၣ်မၤစၢတၢ်တဖၣ်အစီၢ်လၢ, ကစံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲၣ်က့ၤဝဲလၢမ့ၢ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအံၤဖိမံလိာ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဟ့ၣ်မၤစၢတၢ်အတၢ်ပညီၣ်ကစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးဖျါတၢ်တီၢ်ကျဲၤ အစ့ၢ်

အပတီၢ်ဝဲအံၤအတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်မနုၤတဖၣ်တၢ်ကမၤဝံၤအိၤ, မတၢ်ကမၤ, ကမၤအခါဖဲလဲၣ်, ကမၤဒဲလဲၣ်ဒီးမတၢ်ကကွၢ်ထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤဒီးပၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးမတၢ်ကဘၣ်ဘျးလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တီၢ်ကျဲၤ အစၢတဖၣ်

အပတီၢ်ဝဲအံၤန့ၣ်တၢ်ကပၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤကဲထီၣ်အစ့ၢ်ဒီးတၢ်ကထီၣ်က့ၤတဲၣ်က့ၤဝဲဒဲလဲၣ်, ဒ်သိးကတဲဘၣ်ပၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်စ့ၢ်ခဲလၢတဖၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ပၢ်ကစီၢ်, လၢကလီၣ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကတုၤထီၣ်ပၢ်ထီၣ်အဖီတၢ်ကစီၢ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စ့ၢ်လၢအပၢ်ယုတဖၣ်န့ၣ်တဘျီတခါတၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးအိၤလၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤအနီၣ်ထီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကထီၣ်က့ၤတဲၣ်က့ၤလၢကျဲၤတဘျီတဘျီန့ၣ်လီၤ.

ကျိၣ်စ့ တၢ်လၢ် ဘျီၣ် လၢ် စ့ၢ်

ပတီၢ်ဝဲအံၤအတၢ်ကွၢ်ဖိမ့ၢ်ဝဲလၢကတဲဖျါထီၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢမနုၤတဖၣ်လိာ်ဝဲလၢကမၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤအကါဒိၣ်ဝဲမ့ၢ်လၢ, တဲဘၣ်ပၤဖးတၢ်ဖိလၢကျိၣ်စ့လၢတၢ်ယုထီၣ်မ့ၢ်ဆံးအါဒီးတၢ်ကသူအိၤလၢတၢ်မနုၤအဖီဒိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒုးန့ၣ်ပၤစ့ၢ်ကိးပၤဖးတၢ်ဖိလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤဆံးဒိၣ်လဲၣ်ဒီးကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢအစ့ၢ်ကတၢ်လၢတၢ်ယုအိၤန့ၣ်ဆံးအါအစ့ၢ်လီၤ. ဒုးသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးပၤဖးတၢ်ဖိလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤအကါဆံးဒိၣ်ဒီးတဘျီထီၣ်သတြီၤစ့ၢ်ကိးကျိၣ်စ့နီၣ်စံးနီၣ်ဒုးလၢန့ၣ်ဘၣ်သ့အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သူတၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢလံာ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢတပတီၢ်စ့ၢ်စ့ၢ်အစ့ၢ်

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢတဆီဘၣ်တဆီအတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်ဖိန့ၣ်, တၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်ညါအိၤစ့ၢ်စ့ၢ်ဒီးကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢလၢတၢ်ကဘၣ်သူကွဲးတုၤန့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အကြားအဘၣ်လၢတဆီဘၣ်တဆီအစီၢ်န့ၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်သ့ၣ်

ညါလံၣ်တၢ်ကွၢ်စိတဆိဘၣ်တဆိလံၣ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢပှၤကွဲးလံာ်တၢ်ကၤဘၣ်ကွဲးတ့ၣ်တၢ်စ့ၢ်မၤန့ၢ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အပတၢ်တဖၣ်

၁. တၢ်ကတိၤလၢညါ(ခါပှၤကွၢ်တၢ်အိၣ်သး)

ပတၢ်ဝဲအံၤဒုးသ့ၣ်ညါဒီးဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဘၣ်သးခါပှၤကွၢ်တၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်မၤန့ၢ်ကပၢ်လၢတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအပှၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်စ့ၢ်လၢခါပှၤကွၢ်တၢ်ကရၢကရိအတၢ်အိၣ်သးဘၣ်ထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤအစံၢ်ဒိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်ကရၢကရိအက့ၢ်အစီၤန့ၣ်ကပၢ်ယုဝဲ

- တၢ်ကရၢကရိအမံၤ
- တၢ်ကရၢကရိအတၢ်စံၣ်စိၤ
- ကမံးတံာ်ဖိတဖၣ်အမံၤမ့တမ့ၢ်ကီၣ်ကးကရၢဖိတဖၣ်အမံၤယုဒီးဝဲဒၤဒုးပှၤမၤတၢ်ဖိလၢအကမၤသကိးတၢ်တဖၣ်အမံၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကရၢကရိအတၢ်ဆဲးကျိးကျဲၤ(အိၣ်တၢ်လီၤ, လီတဲစိနီၣ်စံာ်တဖၣ်)
- တၢ်ကရၢကရိအဝဲဒၤဒုးတဖၣ်
- ပှၤသမံသမိးကျိၣ်စ့စရိအတၢ်ဆဲးကျိးလၢလၢပှၤပှၤ(မ့ၢ်အိၣ်)
- တၢ်ကရၢကရိအစ့တၢ်လံာ်နီၣ်စံာ်လၢလၢပှၤပှၤ
- တၢ်ကရၢကရိအံၤမ့ၢ်အန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢညါလၢပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်တအိၣ်
- တၢ်အုၣ်သးလၢလံာ်ပၢ်ဖျါန့ၣ်တၢ်ကဆၢဆူပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်န့ၣ်တၢ်ကမၤအိၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ဒီးလၢအလီၤမံသ့ၣ်မံသး
- ပှၤပၤဆၢတၢ်ကရၢကရိအလံာ်အုၣ်သးလၢကမၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စ့ကရၢအိၣ်ယုဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၤလၢကယဲၢ်တၢ်စ့ၢ်လၢလံာ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအကျိၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတီဝဲအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်တီၢ်ကျဲၤအဖိတၢ်တဖၣ်

တၢ်တီၢ်ကျဲၤအဖိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကွဲးန့ၣ်အိၣ်လၢအပတၢ်ဝဲအံၤန့ၣ်ကပၢ်ယုဝဲဒၣ်, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိထံထံဆးဆးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်တၢ်စိန့ၢ်တၢ်ကတိၤကွဲးဖျါဝဲ

“ကဟ့ၣ်” မ့တမ့ၢ် “ကမၤအါထီၣ်” မ့တမ့ၢ် “ကမၤလဲၢ်ထီၣ်”

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိန့ၣ်တၢ်ကဘၣ်တဲၤဖျါအိၣ်ထံထံဆးဆးဒီးကဘၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်တိၣ်ကျဲၤအံၤကမၤနီၣ်ကီၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အကါဒိၣ်တမံၤန့ၣ်မ့ၢ်တဲၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤအံၤအတၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိန့ၣ်တၢ်မၤအိၣ်န့ၣ်သ့ဒီးလီၤန့ၣ်သ့ပၤကတၢၢ်, ဒီးကဘၣ်ဖိးမံၤဒီးပၤဟ့ၣ်မၤဘျီတၢ်တဖၣ်အတၢ်ခဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

အဒိ - ပိၣ်မုၢ်အတၢ်တိၣ်ကျဲၤကဟ်ပနီၣ်ဝဲ - မၤစ့ၤထီၣ်ပိၣ်မုၢ်သးစၢ်တဖၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢပၤတၢ်တၢ်အပူၤ

တၢ်ပညိၣ်ဖးဒိၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ - ကဒုးစ့ၤထီၣ်ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးလၢပၤတၢ်တၢ်

ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဝဲအံၤကမ့ၢ်တၢ်လၢ်ကဲၣ်ဆိးလီၤ. တမ့ၢ်တၢ်လၢမၤအိၣ်သ့လီၤတၢ်ဘၣ်အယိ, နဘၣ်တဲၤလီၤတၢ်လၢနတၢ်ပညိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်နီၣ်ကီၢ်ဒီးမၤထွဲသ့အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိနတဲၤလၢပိၣ်မုၢ်သးစၢ်တဖၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢ (ကတမ့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်လၢပိၣ်မုၢ်သးစၢ်လၢကဘၣ်) အကီၢ်တၢ်ပညိၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်, တၢ်နီၣ်ကီၢ်ဒီးနဟ့ၣ်ထီၣ်ကျဲၤတၢ်အ့ၣ်သးသ့ဝဲဖဲလၢနမၤတၢ်ဝဲအံၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ဖိတၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်မၤတုၤဝဲလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တခါအပူၤလီၤ. ဖိတၢ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်မၤန့ၢ်အိၣ်ဖဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢ်ကျိၣ်စ့ၤအကတီၢ်တခါအပူၤလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢ်ကျိၣ်စ့ၤန့ၣ်, အဒိၣ်ထံးမ့ၢ်ဒၣ်ထဲလၢတန့ၣ်အကီၢ်ဒီးနကဘၣ်ပၤဖျါလၢဆၢကတီၢ်အံၤအပူၤနဖိတၢ်အံၤကတုၤဝဲကစီဒိအစ့ၢ်တက့ၢ်. အယိသတးဒီးနဖိတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤန့ၣ်ဒီးတုၤဝဲသ့တက့ၢ်.

အဒိ - “ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ပိၣ်မုၢ်သးစၢ်တဖၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢ” န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဖိတၢ်လၢနကတုၤသ့ပၤတၢ်တၢ်တချ့းလၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢ်အဆၢကတီၢ်လၢကံးဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

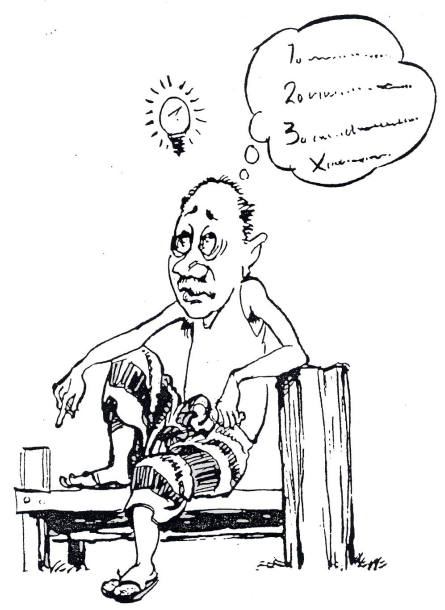
တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိတခါမ့ၢ်ဝဲ

“ကမၤစ့ၤထီၣ်ပိၣ်မုၢ်ခဲလၢပၤတၢ်တၢ်အတၢ်အိၣ်သး” စံးတၢ်န့ၣ်တန့ၣ်အတီၢ်ပူၤနမၤတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးနထီၣ်ကျဲၤတၢ်က့ၢ်ကီၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢနမၤန့ၢ်တုၤသ့န့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်တဲၤဖျါထီၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအစ့ၢ်အကျိၤ

တၢ်တဲၤဖျါထီၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအစ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်ကဟ်ယုၣ်ဝဲ -

- ❖ နသးလီၤလၢတၢ်တိၣ်ကျဲၤန့ၣ်ကမၤမန့ၢ်

- ❖ ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤမ့ၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်ကမၤမနုၤ,ပၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဖိးမၤဟူးစၢၤလၢတၢ်ကမၤအိၤ
- ❖ တၢ်ကမၤအိၤလၢတၢ်လိၤဖဲလဲၣ်ဒီးကယံၢ်တၢ်လၢတၢ်ကမၤဝံၤအိၤတဖၣ်
- ❖ ဘၣ်မနုၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤမ့ၢ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့အကြးတခါ - တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤလိၤဝဲသပှၢ် တၢ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်, ပှၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်အဲၣ်ဒီးဝဲလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကဲထီၣ်လိၣ် ထီအစ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.
အဒိ - ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စ့တဖၣ်မ့ၢ်ပၢ်ဖျါဝဲလၢပိၣ်မ့ၢ်သးစၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ဆိအိၤဒီး လံာ်တၢ်ကွဲးယုၤအံၤတၢ်ကဘၣ်ပၢ်ဖျါယၢအိၤလၢတၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ❖ မတၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ဘျးလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤလဲၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ပၢ် ဖျါဝဲထံထံဆးဆးန့ၣ်လီၤ.
- ❖ တၢ်ကစီၣ်ဘၣ်ထွဲပှၤလၢနတီၢ်ပၢ်တဖၣ်အတၢ်လိၤန့ၣ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲပှၤတဖၣ်န့ၣ်အတၢ်လိၤ, မ တၢ်လိၤဘၣ်တၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်အိၣ်သးခဲအံၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဒိ - တၢ်အုၣ်သးမ့ၢ်အိၣ်ဝဲလၢ, လၢပိၣ်မ့ၢ်သးစၢ်လၢအအိၣ်လၢပှၤတတၢ်ပူၤတဖၣ်လၢတဟူးစၢၤ ဟ့ၣ်စံာ်ဟ့ၣ်ဘါဘျးဝဲလိာ်က့ၤပိၣ်မ့ၢ်သးစၢ်တဖၣ်ဒီးပိၣ်မ့ၢ်သးပှၤတဖၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်စၢၤလၢခံဖူ အံၤအဘၣ်စၢၤဘၣ်ဒီးပိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အသးမ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤဒ်အံၤန့ၣ်, နကကွဲးဖျါယုၤအစ့ၢ် အကျိၤန့ၣ်လီၤ.
- ❖ မတၢ်တဖၣ်ကမၤထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤလဲၣ်န့ၣ်, ကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲတၢ်ဟံ ဆၢခဲၣ်ကျဲၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်, ယုၣ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စ့ၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်ကဟ့ၣ်ပှၤ မၤတၢ်ဖိလၢအကမၤတၢ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤတဖၣ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်ကသ့အစီၤန့ၣ်လိၤဝဲဒၣ် လီၤ.
- ❖ တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီသ့ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်, ကမ့ၢ်ဝဲကျဲၤလၢနကသ့အိၤလၢနကမၤထွဲတၢ် တီၢ်ကျဲၤအံၤအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဝဲအံၤအပူၤကပၢ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးပိၣ်မ့ၢ်သးစၢ်တဖၣ်ကမၤတၢ်မနုၤ တဖၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ❖ တၢ်တီၢ်ကျဲၤကစးထီၣ်အခါဖဲလဲၣ်, အဝဲအံၤကပၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤတၢ်မၤအိၤအဆၢက တီၢ်, ကစးထီၣ်အခါဖဲလဲၣ်တုၤအကတီၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်အံၤတၢ်ကဘၣ်တဲဖျါလီၤတံာ် လီၤဆဲးဒ်သိးပှၤဖးတၢ်ဖိကသ့ၣ်ညါထံဝဲဒၣ်လၢ, မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကကဲထီၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖျါ ကိာ်, တနံၤဒါ, တလါဒါ, မ့ၢ်တမ့ၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်, မ့ၢ်ကယံာ်ဝဲတနံၤဒါန့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်တီၢ်ကျဲၤ အစၢတဖၣ်

တၢ်တီၢ်ကျဲၤအစၢန့ၣ်ကဘၣ်တဲၤဖျါဝဲလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤကထီၣ်ကထီဝဲဒီးအစၢန့ၣ်တၢ်ကထီၣ်ကျဲၤ တၢ်က့ၤဒ်လဲၣ်, ဒ်သိးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစၢလၢတၢ်မုၢ်လၢန့ၣ်တုၤတတုၤကစီဒီအစၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤကပၢ် ယုၣ်ဝဲတၢ်ဖံးထွဲမၤထွဲအနီၣ်ထီၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤကထီၣ်လိာ်ထီထဲလဲၣ်တၢ်ကထီၣ်အိၤအနီၣ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဒိ - တၢ်ထီၣ်တၢ်တဲာ်ပိာ်မုၢ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးစ့ၤထီၣ်န့ၣ်ကီဝဲဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ထီၣ်ကျဲၤ တၢ်က့ၤပိာ်မုၢ်ပျဲၤပၤတဲၤဆူတၢ်ဖံးတၢ်မၤတခါခါန့ၣ်တကီဘၣ်.

တၢ်အစၢန့ၣ်တၢ်ကြးကွဲးဝဲ - “ပိာ်မုၢ်သးစ့ၤတဖၣ်ဟဲဖံးမၤသကိးတၢ်လၢ, တၢ်ဟူးတၢ်စဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်” န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအနီၣ်ထီၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ “ပိာ်မုၢ်သးစ့ၤဟဲထီၣ်အနီၣ်စံာ်ပျဲၤပၤလၢတၢ်ဖံးမၤသကိးတခါစုာ်စုာ်”

၅. ကျိၣ်စ့ၤတၢ်လၢ် ဘူၣ်လၢ်စ့ၤ

ကျိၣ်စ့ၤတၢ်လၢ်ဘူၣ်လၢ်စ့ၤန့ၣ်ကပၢ်ယုၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်အပူၤကမၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါ တၢ်လၢ်ဝဲဆံးအါန့ၣ်လီၤ. ကပၢ်ဖျါစ့ၤကိးတၢ်တခါဘၣ်တခါကလၢ်ဆံးအါန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်သ့ၣ်ညါ လီၤတံာ်လၢပှၤမၤတၢ်ကအိၣ်ပျဲၤပၤကမၤတၢ်ပျဲၤန့ၣ်ရံၣ်, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ပၢ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်, တၢ်လၢ အအိၣ်ပၢ်စၢလၢကမၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအဂီၢ်, ဒ်သိးနကသ့ထီၣ်ဒူးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်လၢ်ဘူၣ်လၢ်စ့ၤအစ့ၤ န့ၣ်လီၤ.

အဒိ - နကလိာ်ဘၣ်ဝဲ

- ကွဲးလီၤတၢ်လၢအအိၣ်ပၢ်လံလၢနကမၤထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤ
- နီၤဖးလီၤတၢ်အိၣ်ပၢ်ဒ်တၢ်စ့ၤခိၣ်တီအသိး, ပှၤမၤတၢ်ဖိ, တၢ်လၢ်ဘူၣ်လၢ်စ့ၤ(တၢ်မၤတၢ်အဂီၢ်တၢ်လၢ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်လၢ်ဝံၤက့ၤဝံၤက့ၤတဖၣ်)
- ကွဲးလီၤတခါစုာ်စုာ်ကလိာ်ဆံးအါ
- ကွဲးလီၤတၢ်စ့ၤခိၣ်တီတခါစုာ်စုာ်အတၢ်ကလၢ်
- ကွဲးလီၤတၢ်ဟ့ၣ်ဘူးဟ့ၣ်လဲယုၣ်ဒီးတၢ်လၢ်အါထီၣ်လၢပှၤမၤတၢ်ဖိတစၢစုာ်စုာ်ကလိာ်ဝဲဒီးဒူး တၢ်လၢ်ဘူၣ်လၢ်စ့ၤခဲလၢ်လၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်
- ဒူးတၢ်ကလၢ်ဘူၣ်လၢ်စ့ၤလၢတၢ်မၤတခါစုာ်စုာ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤဒီတကတီၢ်
- ဒူးတၢ်လၢ်ဘူၣ်လၢ်စ့ၤလၢတၢ်လၢ်တသ့တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ပီးတၢ်လီ, တၢ်ဘူးတၢ်လဲဒီးမၤတၢ် မၤအတၢ်လၢ်တဖၣ်

- အကတၢ်န့ၣ်ပၢ်ဖျိၣ်က့ၤတၢ်လၢ်ဘျီၣ်လၢ်စ့ၤခဲလၢ်
- တၢ်တလၢ်တသ့ဘၣ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်ကပၢ်ဝဲ, သိလ့ၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီၤဒ် အမ့ၢ်ဒိၣ်ဖျါထၢၣ်, ဝဲဆၢလံာ် (FAX) ဒီးအစ့ၤအစၢတဖၣ်
- တၢ်ဘျးတၢ်လဲန့ၣ်ပၢ်ယုၣ်ဝဲတၢ်ဘျးတၢ်လဲလၢတၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကိးနွံဒဲး, တၢ်လၢ်အစ့ၤအစၢဒ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတၢ်လၢ်ဘျီၣ်လၢ်စ့ၤ, မ့တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးက့ၤလၢတၢ်မၤအတၢ်ဟ့ၣ်
- တၢ်လၢ်ဝံလၢ်က့ၤကပၢ်ယုၣ်ဝဲလီၤတဲစိ(ထဲလံဖိ)အလဲလီမ့ၢ်အူလဲ, သိလၢသိလ့ၣ်အစီၢ်, တၢ်ဘျီၣ်က့ၤသိလ့ၣ်လဲ, တၢ်အုၣ်ကီၤလဲ, တၢ်ကွဲးလံာ်ပီးလီ, ဟံၣ်လဲ, တၢ်ငါတၢ်အလဲဒီးလၢ တၢ်ဘိးဘရၢလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲနကွဲးထူးလီၤနတၢ်လၢ်ဘျီၣ်လၢ်စ့ၤန့ၣ်တၢ်အကါဒိၣ်ဝဲလၢနကသ့လဲန့ၣ်ပှၤဖးတၢ်ဖိအသး လၢအကျိၣ်အစ့ၤလၢ်န့ၣ်ကပှၤကကလံၤအစ့ၤန့ၣ်လီၤ. အဒိပညီကမ့ၢ်ဝဲနယုကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢ အနီၣ်တၢ်နီၣ်ဒူးန့ၣ်ကြားဝဲဘၣ်ဝဲလၢနကမၤနတၢ်တီၢ်ကျဲၢ်အစီၢ်ဒီးတမ့ၢ်နသ့လၢ်အဝဲသ့ၣ် အကျိၣ်အစ့ၤဘၣ်အစ့ၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤကျိၣ်လၢနကသ့အိၤလၢတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢ

ဝဲနကွဲးယုတၢ်မၤစၢန့ၣ်တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်ဝဲတမံၤန့ၣ်နကဘၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢမတၢ်ကဖးဒီးစံၣ် ညီၣ်ဆၢတၢ်ဖးပှၤနတၢ်ကွဲးလဲၣ်ဒီးတကတီၢ်ယီၤနကသ့ကျိၣ်တၢ်ကတိၤဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ကနၢ်ပၢ်ဝဲစ့ၤက တၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤကျိၣ်အဖျါမ့ၢ်ဒ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပၢ်ပနီၣ်ဝဲအဒိန့ၣ်နပှၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်ကနၢ်ပၢ်ဝဲနတၢ်ကွဲးယုတၢ် မၤစၢအစ့ၤဒိၣ်တက့ၢ်လီၤ.

နကကွဲးတၢ်စ့ၤတၢ်ကျိၢ်လၢနညီၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပှၤဖးနလံာ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဒၣ်နတၢ်ကရၢကရိအစ့ၤတ ဆံးတက့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်စ့ၤတနီၤန့ၣ်နကဘၣ်ကွဲး အိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢလၢပျဲၤပျဲၤဒီးလၢန့ၣ်အမဲာ် ညါနကဘၣ်ကွဲးအိၤဒ်ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢအလံာ်န့ၣ် ကျဲၢ်အဒိန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤနတၢ်ကွဲးယုတၢ်လၢအန့ၢ်တၢ်မၤ စၢလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၢ်အစၢတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကရၢ ကရိအစၢလၢအန့ၢ်တၢ်မၤစၢတဖၣ်န့ၣ်ကဟ့ၣ် ထီၣ်နၢတၢ်ဆိကမိၣ်လၢတၢ်မၤန့ၣ်တဖၣ်အဖိဒိၣ် ယုတၢ်မၤစၢန့ၣ်ဝဲအစ့ၤန့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်တၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤအလံာ်န့ၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖးအီၤလၢပၤတၢ်စၢၤလၢအဖးလံာ်တၢ်ယုၤတၢ်ဘျး
ဘၣ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. နတဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤတၢ်အစ့ၢ်ခဲလၢ်ခဲဆ့ဘၣ်.

လံာ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်တမ့ၢ်လံာ်ပၤဖျါမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်တဲတခါဘၣ်. တၢ်ကဘၣ်ကွဲးအီၤဖျါဖျါဒီးတၢ်စ့ၢ်အ
လၢအပျဲၤဒီးနဘၣ်န့ၣ်ပၤတၢ်ထံစ့ၢ်ကီးလၢကန့ၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤအကျိၣ်ဝဲထဲလဲၣ်အ
စ့ၢ်တက့ၢ်.

န့ၣ်တၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအစီၢ်ဒီးဘၣ်ဟံးန့ၣ်ကမံးတံးတဖုမ့ၢ်ပၤတၢ်အကီၣ်
ကးကရၢဒီးတၢ်သူတၢ်ကတိၤကျိၣ်န့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ကမံးတံးဖိတဖၣ်န့ၣ်ပၤတၢ်ဝဲသ့လၢလၢပျဲၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးကျိၣ်တံာ်

လၢတၢ်ခိၣ်တီၢ်ဝဲအံၤအပူၤပကူၢ်န့ၣ်ဆူတၢ်ကူၣ်ဖးခဲၣ်ကျဲၤအပတီၢ်လၢအပၤယုၤဝဲတၢ်ကွဲးယုၤန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအ
စီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပပၤဖျါထီၣ်လံာ်တၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ကူၢ်ဖိတဖၣ်ဒ်လၢပၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်တဖၣ်အလံာ်
န့ၣ်ကျဲၤအသီးန့ၣ်လီၤ. ပကူၢ်စ့ၢ်ကီးပလံာ်တၢ်ကွဲးယုၤထီၣ်တၢ်မၤစၢၤအက့ၢ်အစီၢ်, တၢ်စ့ၢ်လၢကဘၣ်ပၤဝဲတ
ဖၣ်, ယုၤဒီးတၢ်ကွဲးအကျဲၤယဲၤပတီၢ် - တၢ်ကတိၤလၢညါ (တၢ်အိၣ်သးပူၤကွံာ်), တၢ်ခဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖီတၢ်
တဖၣ်, တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်မၤအခဲၣ်အကျဲၤ, တၢ်အစၢတဖၣ်ဒီးတၢ်လၢ်ဘျဲၤလၢစ့ၢ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပပၤ
ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤတဆိဘၣ်တဆိစ့ၢ်စ့ၢ်အတၢ်ပညိၣ်လီၤ. ဒီးလၢခံကတၢ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢတၢ်ကွဲး
ဖျါဝဲလၢတၢ်မၤတပတီၢ်စ့ၢ်စ့ၢ်ဝဲဒီးလၢလံာ်တၢ်ကွဲးယုၤတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်တၢ်ကဘၣ်သူတၢ်ကတိၤဒ်လဲၣ်အစ့ၢ်
န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ (၄)

လိၣ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအက့ၢ်အဂီၤ

တၢ်ကတိၤလၢညါ

လၢလိၣ်တၢ်ကွဲးယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလိၣ်ပတီၢ်တပတီၢ်န့ၢ်ပကွၢ်ဆိကမိၣ်လိၣ်တၢ်ကွဲးယုအက့ၢ်အဂီၤလၢဘၣ် NGO လၢပဆိကမိၣ်န့ၢ်တခါအတၢ်ပၤပနီၣ်ဝဲအက့ၢ်အဂီၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤဒ်တၢ်ပၤပနီၣ်အက့ၢ်အဂီၤ

BSA ကရၢလၢပဆိကမိၣ်န့ၢ်တခါအလိၣ်ပတံအက့ၢ်အဂီၤန့ၢ်မ့ၢ်ဒ်လၢ်အသိးအံၤန့ၢ်လီၤ. လိၣ်ပတံအက့ၢ်အဂီၤန့ၢ်အပတီၢ်တပတီၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲလဲၣ်ဒီးကလဲၤသးတဆိတဆိဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.

BSA အလိၣ်ပတံအက့ၢ်အဂီၤ	တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအပတီၢ်
ပတီၢ် (က)	တၢ်ကတိၤလၢညါ - ပူၤကွံၣ်တၢ်အိၣ်သး
ပတီၢ် (ခ)	ဖီတၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်
ပတီၢ် (ဃ)	တၢ်လၢ်ဘျုးလၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်
ပတီၢ် (ဂ)	ပှၤယုတၢ်မၤစၢၤအလိၣ်အုၣ်သး

တၢ်ကွဲးယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤ

တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်လိၣ်

BSA

တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤလၢ်ပတံလၢ ၂၀၀၄/၂၀၀၅

ပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအစ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်

ဖဲတၢ်မၤပျဲၤလၢ်ပတံအခါန့ၣ်, ဝံသးစူၤ -

(က). ကွဲးလၢ်လၢမ့ၣ်ထံသ့

(ခ). တၢ်လီၤလီၤဟီၤလၢတၢ်ပၤပနီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်တလၢဘၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ်အစူၤအစၢၤတဖၣ်ဘျးစဲယုၣ် -

သံကွၢ်တၢ်အလီၤမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်ဝံသးစူၤဆဲးကျိး BSA အဝဲဒၢးတက့ၢ်.

ဝဲဒၢးန့ၣ်သ့ဒၣ်ထဲ -

- လၢ်တြိၣ် အနီၣ်စံၢ် _____
- ဒီးန့ၢ်မ့ၢ်နံၤ _____
- မ့ၢ်နံၤလၢတၢ်ကွဲးနီၣ် _____
- လၢ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤနီၣ်စံၢ် _____
- ပၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢကဖီၣ်ထီၣ် _____
- လၢ်ပတံမ့ၢ်နံၤလၢတၢ်ဒုးသ့ညါတ့ၢ် _____

အပတီၢ် (က) ပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤကမၤပျဲၤ

၁. ပၤယုတၢ်မၤစၢၤအမံၤ -

၂. အိၣ်ဆိးတၢ်လီၤ -

ကျဲ - _____
ဝုၢ်အမံၤ _____

ကီၢ်စဲၣ် _____
လံာ်ပရၢတၢ်နီၣ်တံၢ် _____
လီတဲစိနီၣ်တံၢ် (ထဲလံာ်) _____ စဲးဆှၢ်လံာ် (FAX) နီၣ်တံၢ် _____

၃. ကျိၣ်စ့နီၣ်တံၢ်လၢတၢ်ယုပတံထီၣ် _____

၄. တၢ်ကွဲးတဲဖျါတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်

၅. ပှၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဆဲးကျိးအလၢအပှၤ
ပှၤ မံၤ _____
ကျဲၤ _____
ဝှၢ်ဒိၣ်/ဝှၢ်ဖိ လံာ်ပရၢအးနီၣ်တံၢ် _____
လီတဲစိ (ထဲလံာ်) _____ စဲးဆှၢ်လံာ် (Fax) _____

၆. ပှၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအစ့တၢ်လံာ်/ပှၤဖိၣ်စရိအစ့ၢ်အလၢအပှၤ
ပှၤ မံၤ _____
အိၣ် ကျဲၤ _____
ဝှၢ်အ မံၤ _____
ကီၢ် စဲၣ် _____
လံာ်ပရၢအးနီၣ်တံၢ် _____
လီတဲစိနီၣ်တံၢ် _____ စဲးဆှၢ်လံာ်နီၣ်တံၢ် _____

၇. ပှၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအပှၤသမံသမိးစ့စရိအစ့ၢ်အလၢအပှၤ
(ဘၣ်ထွဲခဲအံၤမ့တမ့ၢ်စ့လၢတၢ်ကွဲးယုအဖၢ)
ပှၤ မံၤ _____
အိၣ် ကျဲၤ _____
ဝှၢ်အ မံၤ _____
ကီၢ် စဲၣ် _____
လံာ်ပရၢအးနီၣ်တံၢ် _____
လီတဲစိနီၣ်တံၢ် _____ စဲးဆှၢ်လံာ်နီၣ်တံၢ် _____

တၢ်ပၤဆၢ ချံၣ်ကျဲၤ ပၤတၢ်တၢ်အတၢ်မၤလၢ်ထီၣ်အိၤအချံၣ်အကျဲၤတၢ်သိၣ်လိ

၈. ပၤကွဲး BSA တၢ်မၤစၢၤအစုတၢ်လၢ်အစုၤအလၢအပွဲၤ

စုတၢ်အမံၤ _____

BSB အနီၣ်တံၢ် _____ စုတၢ်လၢ်နီၣ်တံၢ် _____

ဝုၢ်ကျဲၤမ့ၢ် _____

ကီၢ်စဲၣ် _____

လၢ်ပရၢအအနီၣ်တံၢ် _____

လီၤတဲစိနီၣ်တံၢ် _____ စဲးဆၢလၢ်နီၣ်တံၢ် _____

၉. ပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်မ့ၢ်ကရၢပာ်ဖျိၣ်ဒါ

မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

မ့ၢ်ကရၢပာ်ဖျိၣ်ဒါဒီးတုၤန့ၣ်ယုတၢ်ကရၢပာ်ဖျိၣ်အလၢ်အုၣ်သး, ယုတၢ်ဒီးကရၢအတၢ်ဘျၢတဘျၢ.

မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်တဒါပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်မ့ၢ်နီၣ်တံၢ်

မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

မ့ၢ်တမ့ၢ်, တမ့ၢ်ကရၢပာ်ဖျိၣ်ဘၣ်တဖု

မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

၁၀. ဟီၣ်ခိၣ်အလၢ်အုၣ်သး

ပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအံၤမ့ၢ်ပာ်ယုတၢ်ဒီးတၢ်ကပူၤဟံၣ်ဃီတဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်, မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်အစၢၤလၢ
အအိၣ်စၢၢ်အိၣ်ခါန့ၣ် ဒီးတၢ်အုၣ်သးဒ်ဟီၣ်ခိၣ်အလၢ်အုၣ်သးန့ၣ်ကဘၣ်ပာ်ယုတၢ်လၢ်ပတံၤ
အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

၁၁. ပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအံၤမ့ၢ်အန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ BSA လၢညါတဘျီဘျီလံၤဒါ

မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

(က) ပၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ BSA လၢအပူၤကွဲၣ်ခံၣ်ဒီး BSA မ့ၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အိၤလၢကပတုၣ်ကွဲၣ်တၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်ပတုၣ်ကွဲၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်မ့ၢ်အဘၣ်ထွဲဒီး -

(၁) ပတုၣ်ကွဲၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်သးမံ မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

(၂) ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ပၤဖျါဘၣ်ထွဲတၢ်ဖံးတၢ်မၤချးဆၢကတီၢ် မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

(၃) ဟ့ၣ်ထီၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ပၤဖျါဘၣ်ဆၢကတီၢ် မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

(၄) မၤထွဲဒ်တၢ်မၤစၢၤအစုၤအစၢၤအတၢ်အိၣ်သး မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

(ခ) တၢ်ဖံးဆၢမ့ၢ်ဝဲ “မ့ၢ်” ဒီးဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဝဲလၢပၤယုတၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤစၢၤမၤဘၣ်က့ၤဝဲအစ့ၢ်အကျိၤဒ်သိးတၢ်တမံၤယီၤသုတကဲထီၣ်သးလၢခံလၢလၢတၢ်စ့ၤအစီၢ်တက့ၢ်.

အပတီၢ် (ခ) တၢ်တီၢ်ကျဲၤ

၁၂. လၢနတကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအပူၤန့ၣ်အကျိၣ်ဒိၣ်ဝဲလၢနကပၤဖျါနတၢ်ထီၣ်က့ၤတၢ်က့ၤတၢ်မၤအနီၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်ဝဲအံၤဒိဖျိနတၢ်ဖံးကတီၢ်သကိးအဖီခိၣ်လဲလိာ်အသးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ကွဲၣ်ဖိ	တၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤ	တၢ်မၤအစၢၤလၢတၢ်မ့ၢ်လၢ်	နီၣ်ထီၣ်တဖၣ်
(တၢ်တီၢ်ကျဲၤကမၤတၢ်မနုၤ)	(နကမၤအိၤဒ်လဲၣ်)	(န မ့ၢ် လၢလၢ တၢ် က ကဲ (န မ့ၢ် လၢလၢ တၢ် က ကဲ ထီၣ်သးဒိဖျိတၢ်တီၢ်ကျဲၤ)	(နကထီၣ်က့ၤနတၢ်မၤအထီၣ်သးဒိဖျိတၢ်တီၢ်ကျဲၤ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လဲၣ်)

တၢ်ပၤဆၢ ချဲၣ်ကျဲၤ ပၤတၢ်အတၢ်မၤလၢ်ထီၣ်အိၤအချဲၣ်အကျဲၤတၢ်သိၣ်လိ

၁၃. ကွဲးဖျါထီၣ်ဘၣ်မနုၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤလိၢ်ဝဲသ့ပၤတၢ်, ကွဲးန့ၢ်ယုၣ်ဒီးဘၣ်ထွဲမနုၤ BSA အတၢ်ဆီၣ်ထွဲလိၢ်ဝဲအစ့ၢ်တက့ၢ်.

၁၄. တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤမ့ၢ်လၢ်ဝဲလၢပၤကဘၣ်ဘျးပွဲၤၤ, တၢ်တီၢ်ကျဲၤဝဲအံၤလၢမတၤကရူၢ်အစီၢ်

အဒိ - ပၤခဲလၢ်လၢပၤတၢ်တၢ်အပူၤမ့ၢ်ပၤသးစၢ်လၢအိၣ်လၢပၤတၢ်တၢ်အပူၤ

တၢ်တီၢ်ပၤလၢကရူၢ်မတၤ	ပိၣ်ခါ	ပိၣ်မ့ၢ်	ခဲလၢ်
အနီၣ်ခံၢ်			

အပတီၢ် (၈) ကျိၣ်စ့တၢ်လၢ်ဘျးလၢ်စ့

၁၅. မ့ၢ်တၢ်ယုၤကျဲၤလၢတၢ်မၤစၢၤကန့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်အဂၤဒါ

မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

၁၅. ၁. မ့ၢ်မ့ၢ် “မ့ၢ်” ဒီးကွဲးဖျါတၢ်စ့ၢ်လၢလၢ်တဖၣ်လၢလၢပွဲၤပွဲၤ

ကွဲးယုၤလၢမတၤ,
ကရၢကျိၣ်စ့နီၣ်ခံၢ်ဆံးအါ,
တၢ်ယုၤတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ပညိၣ်,
ပၤလၢတၢ်ကဘၣ်ဆဲးကျိးအံၤဒီးအလီၤတဲစိနီၣ်ခံၢ်.

တီၢ်နီၣ် - တလီၢ်တုၤန့ၢ်ယုၤကရၢဝဲန့ၢ်အတၢ်ဟဲန့ၢ်အတၢ်လၢ်ဘျးလၢ်စ့ဒ်တၢ်သံကွၢ်နီၣ်ခံၢ် (၁၇) အသိးဘၣ်.

၁၆. မ့ၢ်တၢ်ယုၤကျဲၤလၢတၢ်မၤစၢၤအံၤမ့ၢ်လၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢလဲၤပၤလံအသးတခါအစီၢ်ဒါ

မ့ၢ် တမ့ၢ်ဘၣ်

၁၆. ၁. တၢ်စံးဆၢမ့ၢ် “မ့ၢ်” ကွဲးတုၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်လၢ်ဘျးလၢ်စ့ကလီၢ်ဝဲလၢဆူညါခံန့ၢ်အစီၢ်တက့ၢ်.
(အဒိ - တၢ်လီၢ်ဖိၣ်ပုၤ, တၢ်လၢ်ဝံလၢ်က့ၤ, တၢ်တဲဖျါကျိၣ်စ့တၢ်လီၢ်အခိၣ်တီတဖၣ်ယုၤဒီးတၢ်တဲဖျါအစ့ဖျါတီၢ်)

၁၇. ကျိၣ်စ့တၢ်လၢၣ်ဘျုးလၢၣ်စ့ၤစီၤလီၤတၢ်ခဲလၢၣ်

တဘၣ်တ့ၢ်န့ၣ်ယုၣ်ကရၢအၤတဖၣ်အတၢ်ဟဲန့ၣ်ဟးထီၣ်ဘၣ်

တၢ်ဟဲန့ၣ်

	သူတၢ်ယုၣ်ဝဲအံၤလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤလဲၤလံးသးအဂီၢ်ဇၢ		သူတၢ်ယုၣ်ကျိၣ်ဝဲအံၤထဲလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢအလဲၤလံးသးအဂီၢ်ဇၢ	သူတၢ်ယုၣ်ကျိၣ်ဝဲအံၤထဲလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢအလဲၤလံးသးအဂီၢ်ဇၢ
	တနံၣ်အံၤကျိၣ်စ့လၢတၢ်အၢၣ်လီၤပၢ်လံ	ကျိၣ်စ့နီၣ်စံၢ်လၢတၢ်ယုၣ်ထီၣ်	ကျိၣ်စ့နီၣ်စံၢ်လၢတၢ်ယုၣ်ထီၣ်	လၢတၢ်ကွဲးယုၣ်အါထီၣ်အစ့ၢ်အဂီၢ် (မ့ၢ်လီၤဘျးစဲယုၣ်လၢကဘျးအၤ)
တၢ်လီၤမိၢ်ပျံၢ်				
တၢ်လီၤလၢဟဲဝံၤက့ၤ				
ကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်က့ၤခိဖျိတၢ်တီၢ်ကျဲၤ				
တၢ်စ့ၢ်အၤမ့ၢ်အိၣ်ကွဲးဖျါထီၣ်				
တၢ်ဟဲန့ၣ်ခဲလၢၣ်				

တၢ်လၢၣ်ဘျုးလၢၣ်စ့ၤ

အမိၢ်ပျံၢ်ခဲလၢၣ်

ဟီၣ်ခိၣ်				
တၢ်ဖိတၢ်လံၤနီၣ်ကီၢ်				

တၢ်ကွဲးယုၣ်န့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ

၃၇

တၢ်ယုၣ်ညါတၢ်လီၤ

အစၢမ့ၢ်အိၣ်ပၣ် ဖျါ				
စဲးဖီၣ်တၢ်ကလုာ် ဒီးစဲးဖီၣ်တၢ်က တိၤ				
ရူပူၤအဝီးအလီ				
တၢ်လၢ်မိၢ်ပှၢ်ခဲ လၢ်				

တၢ်ဘူးတၢ်လဲတဖၣ်

တၢ်ဘူးတၢ်လဲ				
တၢ်အိၣ်တၢ်အိ				
ဟံၣ် ဃီ လီၢ် တၢ် လၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး				
ကသံၣ်စ့တိၢ်ကျဲၤ				
ဘူးလဲ ခဲလၢ်တၢ် လၢ်				

တၢ်လၢ်ဝံၤလၢ်က့ၤတပယုာ်ဃီသိလ့ၣ်တဖၣ်

သိ				
တၢ်ဘျီက့ၤဒီးတၢ် ကတီၤက့ၤ				

တၢ်ပၤဆၢ ချံၣ်ကျဲၤ ပၤတၢ်တၢ်အတၢ်မၤလၢ်ထီၣ်အိၤအချံၣ်အကျဲၤတၢ်သိၣ်လိ

တၢ်ဘျီက့ၤဒီးတၢ်ကတိၤက့ၤတၢ်အဂီၢ်တၢ်လၢ်

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဂီၢ်				
ဟံၣ်ဃီဝိးလီတဖၣ်				
တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိဒီးအဝိးအလီ				
ကျဲ				
တၢ်အဂ့ၢ်အစၢ				

တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

ကျိၣ်စ့စရိအတၢ်လၢ်				
တၢ်ဆၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ်				
ပၤသမံသမိးစ့စရိလဲ				
စ့တးအတၢ်လၢ်ဘျီလၢ်စ့				
တၢ်မၤကဆဲကဆီ				
တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်က့ၣ်ဖးသကိး				
တၢ်ငါတၢ်ဖိတၢ်လံၤ(ကါ)				

တၢ်ကွဲးယုန့ၢ်တၢ်မၤစၢ

တၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်လီၤ

တၢ်အုၣ်ကီၤ				
တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ် လၢ်ဘျၣ်လၢ် စ့ၤတဖၣ်				
တၢ်စီၤခိၣ်တၢ်လၢ်				
တၢ်ဖိးတၢ်မၤအလဲ				
တၢ်ဃုထၢပှၤမၤ တၢ်ဖိ				
ဟံၣ်အဘျးအလဲ				
လီတဲစိ/စဲးဆှၢ် လိာ်				
အစ့ၤအစၢတဖၣ်				
တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ				
လီမ့ၣ်အူ				

တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤ

တၢ်ဟ့ၣ်လၢတနံၤ ဘၣ်တနံၤ				
တၢ်ငါတၢ်ဖိတၢ်လံၤ				
အစ့ၤအစၢတဲဖျါ				
တၢ်အစ့ၤအစၢ လၢလၢ်တပယျၢ် ဃီ				

တၢ်ကွဲးယုၣ်တၢ်မၤစၢ

တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်လိာ်

တၢ်ပၤဆၢ ချံၣ်ကျဲၤ ပၤတၢ်တၢ်အတၢ်မၤလၢ်ထီၣ်အိၤအချံၣ်အကျဲၤတၢ်သိၣ်လိ

တၢ်လိၤပၤတၢ်က ဝိၤအဂီၢ်တၢ်လၢ်				
တၢ်ဖံးတၢ်မၤအ ဂီၢ်တၢ်လၢ်(လိ ယၤ, လံာ်လဲၤ)				
တၢ်လၢ်ဘျုး လၢ်စ့ၤခဲလၢ်				

တၢ်နီၣ် - တၢ်ဟဲၣ်န့ၣ်ခဲလၢ်န့ၣ်ကဘျုးသးဒီးတၢ်ဟးထီၣ်ခဲလၢ်

အပတၢ် (ဃ) ပၤယုတၢ်မၤစၢၤအလံာ်အုၣ်သး

၁၉. ဝံသးစူၤဖးတၢ်ပတၢ်ဝဲအံၤလိၤတၢ်လိၤဆဲးတက့ၢ်.

ပၤကျဲးယုတၢ်မၤစၢၤအံၤယုဝဲ _____, ဘၣ်ထွဲအတၢ်ပညိၣ်လၢကဆီလိၤ ပိာ်မုၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ
အလိၤလၢ လံာ်လူၤ အပၤတၢ်တၢ်အပၤန့ၣ်လိၤ.

ယ/ပအၢၣ်လိၤလၢလံာ်တၢ်ကျဲးယုတၢ်မၤစၢၤအံၤဒ်ယ/ပတၢ်သ့ၣ်ညါပတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲအစ့ၤကတၢ်မ့ၢ်ဝဲတီဝဲဒီး
ဘၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လိၤ. ယ/ပန့ၣ်ပၤလၢတၢ်ဖျၢၣ်တၢ်လၢတပျဲ, တၢ်ဖျၢၣ်တဘျုးတတီဘၣ်န့ၣ် BSA ကတတူၢ်လိၤပ
တၢ်တီၢ်ကျဲၤအလံာ်ပတံဘၣ်, မ့တမ့ၢ်ကတဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဘၣ်ဒီးကဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ်ဒ်လံာ်ပတံအဒိကဘျုးပၤ
(၁) ပာ်ပနီၣ်အသိးန့ၣ်လိၤ.

ပၤယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်အၢၣ်လိၤတူၢ်လိၤ BSA ကသမံသမိးတၢ်ဖျၢၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ပာ်ဖျါဝဲတထံၣ်စ့ၤတထံၣ်စ့ၤလၢ
တၢ်ပာ်ထံဆၢတၢ်လံာ်ပတံအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လိၤ.

ပၤကျဲးယုတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်ပၤလၢအဝဲအံၤမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ယုပတံတၢ်မၤစၢၤဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်တအၢၣ်လိၤတူၢ်လိၤအိၤ
ဘၣ်န့ၣ်လိၤ.

ပှၤကွဲးယုတၢ်မၤစၢအံၤမ့ၢ်ဝဲ -

(က) နီၣ်တၢ်အတၢ်ယုဒီးဝံသးစူၤဆဲးလီၤမံၤဖဲအဖိလၢ်

(ခ) တၢ်ကရၢကရိတခါဒီးလံာ်တၢ်ကွဲးယုအံၤဘၣ်တၢ်အာၣ်လီၤတူၢ်လီၤအိၤလၢ “ရိၣ်မဲကမံးတံး” တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်
ဖဲ ၁၅/၁၁/၉၆.

လၢ လၢ်လူၤ ဝိာ်မုၢ်ကရၢခၢၣ်စးခိၣ်န့ၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤ, ဆဲးလီၤအမံၤဒ်တၢ်ကရၢကရိအတၢ်ဘျၢအသိး
န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးလီၤ	လီၤလၢ	မ့ၢ်နံၤ
--------	-------	---------

ဖဲနကွဲးတၢ်ခဲလၢ်ခဲဆ့ၣ်န့ၣ်, ဖးကဒါက့ၤန့ၣ်လံာ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢအံၤဒီးပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢတၢ်စ့ၢ်ဒ် -

- တၢ်ကွဲးကျိၤပျဲၤ
- တၢ်ဘျီဘၣ်လံာ်ဆၢတဖၣ်
- လံာ်မဲာ်ဖျၢၣ်တၢ်ကွဲးအိၤဘၣ်တဘၣ်, တၢ်ပတုၣ်ပနီၣ်တဖၣ်ဘျီဘျီဘၣ်က့ၤ
- ဖးထံက့ၤလံာ်တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢဖးဖျိအိၤဘျဲးဘျဲးဘျီးဘျီးဒီးတၢ်ခဲလၢ်န့ၣ်လၢပျဲၤမံၤသ့ၣ်မံၤ
သး
- အကတၢ်န့ၣ်သမံၤသမိးက့ၤန့ၣ်တၢ်ကွဲးလံာ်က့ၤန့ၣ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲတက့ၢ်. တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢ
လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်အိၤစ့ၤစ့ၤတဘျီန့ၣ်တၢ်မုၢ်လၢလၢကန့ၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢအါန့ၢ်ဒီးတၢ်ကွဲးလၢတ
ဘၣ်စ့ၢ်ဘၣ်ဝဲတဘျီတက့ၢ်.

x x သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢန့ၣ်ပျဲၤဒီးပှၤပတံတၢ်ယုတၢ်မၤစၢလၢအကယၢတဖၣ်တက့ၢ်.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, တၢ်အကါဒိၣ်ဝဲလၢနတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢန့ၣ်ကဖျိစ့ဒိၣ်, လံာ်ပတံခဲလၢ်အကျိၤလၢ
ပှၤဖးတၢ်ဖိအမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ. နတၢ်ကျဲးစးဒီးအါဒီးတၢ်မုၢ်လၢလၢနကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢအါန့ၢ်တၢ်မုၢ်လၢအါ
ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.

န့ၣ်ဝဲဘၣ်ကလၢစ့ၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ကွဲးကျၢၢ်တံၢ်

လၢတၢ်မၤလိခိၣ်တီၢ်ဝဲအံၤပတဲပွဲးဘၣ်ဃးတၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါအကီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်အလီၢ်ခံပကွဲးဝဲတၢ်ကတိၤလၢညါ (ခါပူၤကွံၣ်တၢ်အိၣ်သး) ဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအဖီတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤဒီးပကွဲးဝဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤအစ့ၢ်အကျိၤဒီးတၢ်အစၢၤတဆီဘၣ်တဆီယုဒီးကျိၣ်စ့တၢ်လၢၣ်ဘျၣ်လၢၣ်စ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးယုတၢ်မၤစၢၤအံၤပကွဲးအိၤလၢတၢ်ပၤပနီၣ်အက့ၢ်အစၢၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးပတံထီၣ်ဆူ BSA ဒ်လၢတၢ်ပၤပနီၣ်အက့ၢ်အစၢၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

